

TÜRK-İS

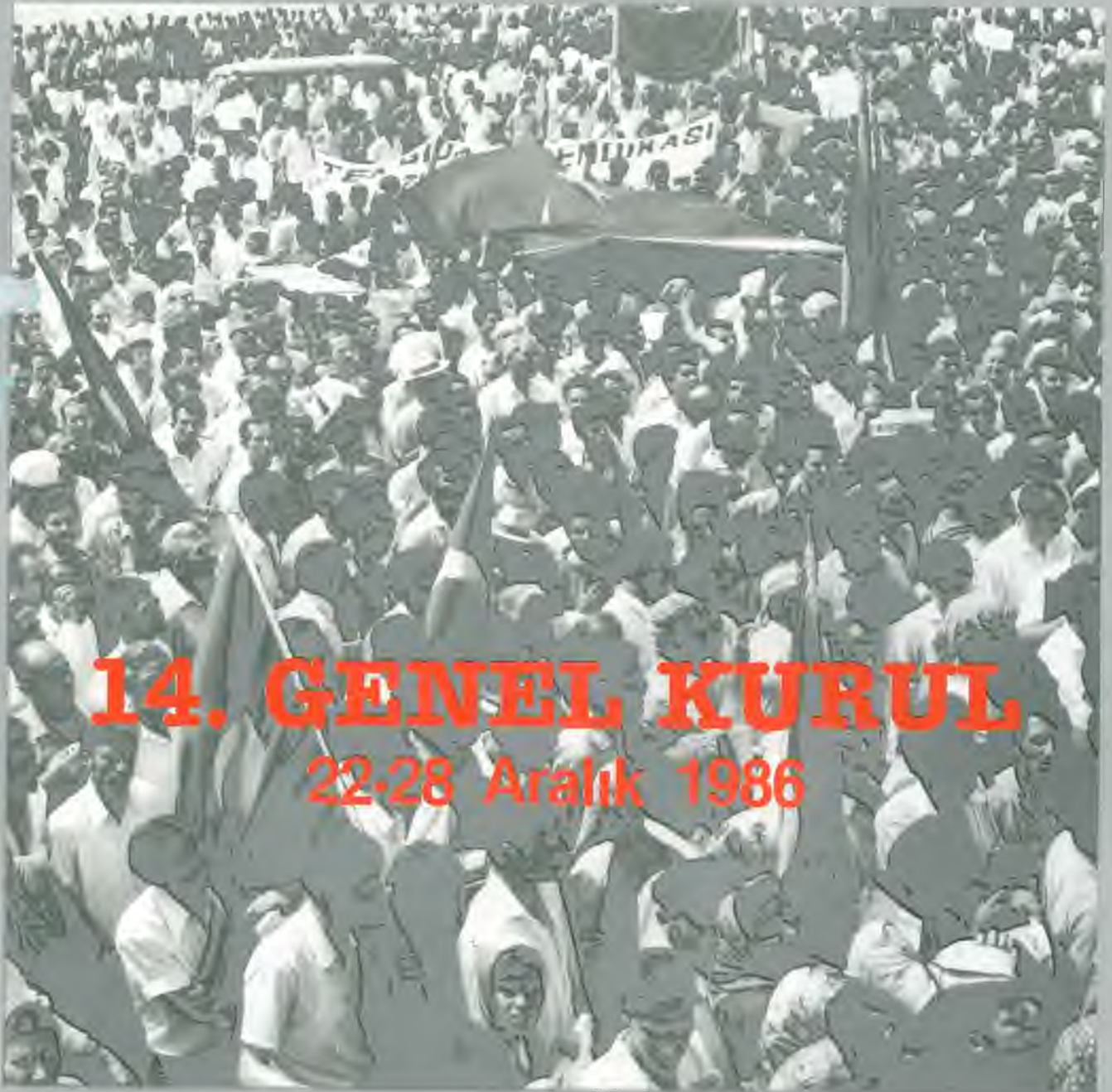
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI



KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

ARALIK: 1986

Sayı: 207



14. GENEL KURUL

22-28 Aralık 1986

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

ARALIK

1986

Sayı : 207

●
SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

●
YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ :

HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

●
MÜESSESE MÜDÜRÜ :

ORHAN BALABAN

●
BASIN DANIŞMANLARI :

BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

●
DERGİ ADRESİ :

TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

●
ABONE :

Yurtiçi, 6 aylık 900.-TL.
Yıllık 1.800.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 2.000.-TL.
Yıllık 4.000.-TL.

●
DİZGİ BASKI :

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL: 34 14 71

BASKI TARİHİ : 22.12.1986

1 YORUM
(14. GENEL KURUL)

2 TÜRK-İŞ'İN EKONOMİK
VE SOSYAL ALANDAKİ
ÇALIŞMALARI

7 13. GENEL KURUL'DAN
BU YANA TÜRK-İŞ'İN
ÇALIŞMALARI

27 KOOP-İŞ
GENEL KURULU

28 HUKUK (10 YILLIK
İŞÇİLİK YAPMAK İLE
İLGİLİ)

31 KÖŞEMDEN
(GENEL KURUL'A DOĞRU)

32 MÜKERREM TAŞÇIOĞLU
TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR



14. GENEL KURUL

Başta işçiler olmak üzere, halkımızın büyük kesimlerinin dikkatini üzerine çeken Türk-İş 14'üncü Genel Kurulu 22 Aralık Pazartesi günü çalışmalarına başlayıp, 28 Aralık Pazar günü yapılacak seçimlerle sona erecek.

Türk-İş'in son üç yıllık çalışmasının değerlendirileceği, gelecek dönemin çalışma program ve stratejisinin belirleneceği 14'üncü Genel Kurula çok sayıda yerli ve yabancı konunun katılması beklenirken; Genel Başkan Şevket Yılmaz'ın açış konuşmasını takiben siyasi parti liderlerinin konuşacakları açıklandı.

Türk-İş 14'üncü Genel Kurulu öncesinde yazılı basında yer alan kulis haberleri ile, bu Genel Kurulun bir seçim için toplandığı izlenimi yaratılmaya çalışılmışsa da, gerçekte "seçim" konusu Genel Kurulun en son meselesidir.

Bazı çevrelerde, **"Türk-İş içinde kavga var"** izlenimi yaratan, aslında bir hizmet yarışının doğal sonucu olan bu kulis haberlerini Türk-İş bünyesindeki demokrasi anlayışının bir gereği olarak değerlendirmek, her Genel Kuruldan sonra olduğu gibi, bu defa da Türk-İş'in daha güçlenmiş ve dayanışmasını biraz daha arttırmış olarak çıkacağını kabul etmek gerekir.

400'e yakın delege, Türk işçisinin, memurunun, emeklisinin, kısaca dar ve

sabit gelirlilerin dikkat ve umutlarının kendi üzerlerinde olduğunun bilinci içindedir.

Bu nedenle, Türk-İş Genel Kurulunun geleneksel yapısı içinde tüm yurt sorunları da delegeler tarafından dile getirilecektir.

Özellikle son üç yılda Sayın Özal Hükümetinin işçi hareketine karşı izlediği duyarsız politikanın yarattığı öfkenin de sık sık sergilenmesi beklenen 14'üncü Genel Kurulda, yaşanan sıkıntı ve çıkmazların aşılması için yeni seçilecek yönetime ışık tutulacaktır.

TÜRK-İŞ, Türkiye'deki baskı gruplarının en aktif gücü olarak, kendisine bağlanan umutlara layık bir güçle 14'üncü Genel Kuruldan çıkacaktır.

Çalışma yöntemleri üzerindeki fikir ayrılıklarını, daha iyiyi ve daha güzeli bulma arzusunun belirtileri olarak değerlendirmek, kırıcı olmadan, sevgi ve saygıyla yoğrulmuş bir atmosfer içinde çalışmalarını tamamlamak, tüm delegelerin bundan önceki genel kurullarda da benimsediği sorumluluğun doğal sonucu olacaktır.

Türk-İş 14'üncü Genel Kurulunun, Türk işçilerine, tüm ulusumuza hayırlı ve uğurlu kararların alınmasına vesile olması dileğiyle engin saygılar sunuyoruz.

TÜRK-İŞ

TÜRK-İŞ'in

EKONOMİK VE SOSYAL ALANDAKİ ÇALIŞMALARI

Sosyal ve Ekonomik Gelişmeler

Çalışma hayatında bugün yaşanan çıkmazların ve çalışanların gelir ve refah düzeylerinde görülen düşüşün ve yoksullaşmanın "24 Ocak 1980 Kararlarının" yedi yıllık uygulaması yatmaktadır.

Anahatlarıyla değerlendirildiğinde, 1950'lerden başlayarak 1970'li yılların sonuna kadar uygulanan himayeci, ithal ikameti ağırlık taşıyan ekonomik politika, sözkonusu tedbirlerle dışa açılmacı, uluslararası ekonomiye entegre olmayı hedefleyen bir politikaya dönüşürmüştür. Kuşkusuz böyle bir dönüşüme yol açan nedenlerin başında, ekonomik ve sosyal yapımızdan kaynaklanan sorunların yanı sıra, o dönemde dünya ekonomisinde meydana gelen gelişmelerin de etkisi vardır. 1973 ve 1979 yıllarında yaşanan, petrol fiyatlarındaki artışın yol açtığı şoka paralel olarak yükselen enflasyon hemen hemen tüm ülkeleri etkilemiş, mali ve ekonomik problemler ortaya çıkarmıştır. Petrol ithal eden ülkelerin çoğu, değişik derecelerde de olsa petrol üreten ülkeler nezdinde ihracatlarını arttırmışlar, başta petrol olmak üzere ithalatlarını kısırarak korumacı bir tutum sergilemişlerdir. Gelişmiş ülkeler, boyutu ve yaygınlığı "1929 Ekonomik Bunalımı"ndan farklı olan bu dönemi atlatmak için önlemler alırken, bir bölümünü geliştirmekte olan ülkelere aktarmışlardır.

Böylece ülkemiz gibi kalkınmakta olan ülkeler, bir yandan artan petrol giderlerini karşılamaya çalışırken, öte yandan iç ekonomik yapıdan kaynaklanan ve dışa bağımlılık olgusu nedeniyle daha da artan sorunlarla karşı karşıya kalmışlardır.

İç ve dış etkenlerin karmaşık bütünlüğü sonucu 1980'li yılların başında ülke ekonomisinde görülen tikanlılıkların çözüme kavuşturulmasına yönelik olarak uygulamaya giren ekonomik politika, genel özellikleri yönünden standart bir IMF (Uluslararası Para Fo-

nu) reçetesi olarak tanımlanabilmektedir.

Türkiye Ekonomisinde "dönüşüm" olarak nitelendirilen sözkonusu kararların çalışanlara dönük tarafı olumsuzdur. İlhal ikame sisteminde maliyet faktörü olan ücretler aynı zamanda talep unsuru niteliğindedir. Üretilen malların satılabilmesi, nüfusun büyük bir kesimini oluşturan çalışanların gelirlerinin artması ile mümkündür. Meydana gelen gelir artışının sermaye kesimine dönüşü izlenen fiyat politikası sonucu sağlanabilmektedir. Oysa uygulanmaya başlanan ihracata dönük sanayileşme modelinde ücretler sadece bir maliyet unsurudur. Ücret gelirlerini geriletme, iç talebini kısırarak "satılabilir ürünün" ihracını kolaylaştıran bir unsurdur. 1980'den itibaren uygulanan politikanın ana amacının Türkiye'de yapısal değişimi sağlamak olduğu gözönüne alındığında, uluslararası ticarete giderek artan şekilde katılmanın motive edilmesinde ana nedenin sağlanacak düşük ücret seviyesi ile mümkün olacağı açıktır.

Bu politikanın özü, çalışanların zaten denge ve adaletsiz olan gelir dağılımı aleyhlerine daha da bozularak sermaye birikiminin başlıca kaynağı haline getirilmesidir.

Bilindiği gibi sözkonusu ekonomik ve sosyal politikanın yürütülebilmesi için gerekli sosyal ve kurumsal hukuki düzenlemeler geçmiş dönemin varolan koşulları içinde yapılmış ve ekonomiye olumsuz etkide bulunacağı varsayılan engeller ortadan kaldırılmıştır. Bu düzenlemelere rağmen süren aksaklıkların, ekonomik göstergelerde ortaya çıkan olumsuzlukların giderilmesine yönelik olarak çalışanlar aleyhine yeni uygulamalar sürekli olarak gündeme getirilmektedir.

Ekonomik gelişmeler ve sosyal yapı ile çalışma hayatını ilgilendiren alandaki değişimler, çalışanların ekonomik ve sosyal sorunlarının giderek büyüdüğünü ortaya koymaktadır. Türkiye son altı yıldır ağır geçim şartları altında ezildiği bir dönemi yaşamaya devam etmektedir. Ekonomik kararlarda tercihler sürekli olarak sözkonusu kesim aleyhine yapılmaktadır.

Türk-İş, teşkilatı ile birlikte, işçilerin giderek ağırlaşan ekonomik sorunlarına çözüm bulunabilmesi için yoğun bir kampanya sürdürmüştür. Bu çalışma, haklı şikayetleri di-

le getirmek, çözümün bulunmasını istemek, çözümlü engellediği bilinen tasarrufları eleştirmek, yasa uygulamalarından kaynaklanan ve ekonomik çıkmazlara yol açan kararların düzeltilmesini istemek, temsil görevi çerçevesinde ekonomik konulara ilişkin işçi görüşünü duyurmak, çarpıklıklar karşısında kamuoyunu canlı tutmak şeklinde devam edegelmiştir. Kuşkusuz izlenmekte olan ekonomik politika ile, işçiler açısından izlenilmek gereken ekonomik politika arasında böylesine kesin ayrılıklar olduğu; çıkar çelişkilerini akılcı dengelemlere oturtma olanaklarının böylesine kısıtlı; anamahçı sistemin çağdaş yaklaşımlarından böylesine habersiz güçlerin sadece bugünü yaşamak arzusu ile dolu bir ortamda, mücadele edilen hedeflere kısa sürede ulaşılabilmesi doğal bir sonuç olmaktadır. Bu çalışma önünde, takdir edileceği gibi, işçi hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı dönemlerde, her ülkede görülen ve yaşanan çıkmazlar da vardır... Bununla birlikte, Türk-İş'in işçi sorunlarına sahip çıkma çabasında önemli mesafeler aldığı da muhakkaktır. Çalışma hayatının sorunları, iktisaden güçsüz durumda olanların giderek büyüyen çıkmazları, Türk Sendikacılık Hareketinin girişimleri ve mücadelesi giderek artan bir tempoda kamuoyunun malı olmuştur.

Bilindiği gibi, 24 Ocak Kararlarının öncelikli hedeflerinden birisi, enflasyonu makûl bir seviyeye indirerek ekonomide istikrar sağlamaktı. 19 Aralık 1983 günü TBMM'nde okunan Hükümet Programında bu konu; "...Enflasyon, dar ve sabit gelirlinin, ortadireğin en büyük düşmanıdır. Enflasyon, işçi, memur ve emeklinin her yıl aldığı ücret artışlarını hayat pahalılığı karşısında tesirsiz kılar, gerçek satın alma gücünü düşürür, gelir dağılımını daha da bozuk hale getirir..." biçiminde yer almıştır.

Gerçekten gelir dağılımının bozulmasında en olumsuz unsurlardan birinin enflasyon olduğu bilinmektedir. Ancak böylesi bir durumun sözkonusu olabilmesi, ücret artışlarının enflasyon oranı altında tesbitiyle mümkündür. Enflasyonla mücadele adı altında son yıllarda fiyatların altında tutulan ücret artışları, ücret-fiyat dengesini çalışanlar aleyhine bozmuştur. Böylece enflasyonla mücadele, enflasyondan en fazla etkilenen kesimlerin gelirlerini törpüleme işlevini yerine getirmiştir.

Yılbaşlarında deklare edilen enflasyon oranına göre tesbit edilen ücret zamlarının yıl sonunda gerçekleşen fiyat artışlarının gerisinde kalması sonucu çalışanların satın alma güçlerinde önemli kayıplar olmuştur. Yıllar itibarıyla hedeflenen ve gerçekleşen enflasyon ile toplu iş sözleşmelerinde verilen ücret zam oranları şöyle olmuştur:

	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Hedeflenen enflasyon	—	—	25	20	25	25	25
Gerçekleşen enflasyon	94.3	37.6	32.7	28.8	45.6	45	40
Ücret zammı oranı	70	28	25	22	29	27	29

Başbakan Özal, 8 Şubat 1984 günü yaptığı basın toplantısında:

"İşçilerimiz için Yüksek Hakem Kurulu enflasyon oranı üzerinde ücret artışı verecektir. Ayrıca yüzde 5'lik vergi indirimiyle, yüzde 10'luk vergi iadesi de dikkate alınmayacak, dolayısıyla işçimizin eline daha fazla geçecektir" demiştir.

Buna göre "çalışanları enflasyon karşısında ezdirmedik" görüşü, gelir vergisinde yapılan indirim ile ücretlilere fatura karşılığı yapılan vergi iadesine dayandırılmak istenmiştir.

Türk-İş Yönetim Kurulu, ekonomik durumla ilgili olarak Konfederasyon, Sosyal Politika ve Araştırma Merkezi tarafından yapılan değerlendirmeyi kamuoyuna 16 Kasım 1985 günü açıklayarak, ücret-fiyat alanındaki gerçek durumu bir kez daha sergilemiştir.

Yılbaşlarında deklare edilen enflasyon tahmini hesaplarına dayalı bir ücret zammı belirlenimin çalışanlar aleyhine olduğunun vurgulandığı rapor, çalışanların reel ücretlerinde son üç yıl içinde meydana gelen aşınmayı rakamlarla da ortaya koymuştur. Gelişmeler gözden geçirilerek yeniden düzenlenen verilere göre; 1983 yılı baz alındığında, gelir vergisinde yapılan indirimle rağmen işçi ücretleri yüzde 26.2 oranında gerilemiş, vergi iadesi de kapsama alındığında gerileme yüzde 21.9 olmuştur. Böylece, aslında ülkedeki vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını sağlamaya yönelik olması gereken Gelir Vergisi oranındaki indirimlerin, verilen ücret zamları içinde değerlendirilmesi sonucunun izlenen ekonomik politika gereği olduğu vurgulanarak, temel amacın, ucuz emek kullanımı ile ihracata dönük sanayilerde fiyat kolaylıkları sağlanması olduğu belirtilmiştir. Ayrıca ücretlilere fatura karşılığı vergi iadesi çerçevesinde çalışanlara ek gelir sağlandığı, böylece enflasyon altında ücret verilmediği savlarının yerinde olmadığı Tes-İş Sendikamızın D.İ.E. ile birlikte yurt düzeyindeki üyeleri üzerinde uyguladığı anket sonuçlarına dayanılarak kanıtlanmıştır.

İzlenen fiyat ve ücret politikasının hedefi olan ucuz emek, ekonomik politikanın gerektirdiği üretim maliyetinde işçilik payının düşürülmesi sağlanmıştır. Böylece işverenler, artışı önleyemedikleri girdi ve faiz maliyetlerini bir ölçüde karşılayabilme imkanını bulmuş ve bu yolla kâr marjlarını korumuşlardır.

Öte yandan, ücretlerin satış hasılatı içindeki payı, daha önce de değinildiği gibi amaçlanan doğrultuda yıllar itibarıyla düşmüştür. Aynı verilere göre; 1982'de yüzde 11.3 olan pay, 1985'te yüzde 6.9'a inmiştir. Ücretlerin satış hasılatı içindeki payında görülen oransal gecikme Özel Sektör'e göre Kamu'da daha fazladır.

Benzeri bir sonuç Kamu İktisadi Teşebbüslerinde de görülmektedir. KİT'lerde üretim değeri içindeki işçilik payı aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, 1978 yılında 23.8 iken, yıllar itibarıyla giderek azalmış ve 1985 yılında yüzde 7 oranına düşmüştür.

KİT'lerde Üretim Değeri İçinde İşçilik Payı (%)

1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
23.8	20.4	15.1	13.2	10.3	9.4	8.0	7.0

Kaynak: Türk-İş.

Görüldüğü gibi yürürlükteki ekonomik yapı içinde çalışanların gelirleri bir taraftan enflasyon karşısında aşınırken, öte yandan yaratılan katma değerden aldıkları pay düşmüştür. Buna karşılık kârlarda artış olmuştur. Böylece 1980'li yılların başında uygulamaya konulan politikanın özü olan çalışanların sermaye birikiminin başlıca kaynağı haline getirilmesi durumu bir kez daha açığa çıkmıştır.

Sürdürülen ekonomik politikanın toplum hayatına yansıyan en olumsuz yönü, gelir dağılımındaki uçurumun büyümesi olmuştur. Kuşkusuz büyümekten, gelişmekten amaç, toplum ve onu oluşturan bireyler olarak geçmişe göre daha ileri bir refah düzeyinde yaşantı sağlayabilmek olduğu açıktır. Üretim sonucu oluşan gelirin toplumdaki çıkarları farklı ve birbiriyle çatışan kesimlerin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının dengelenmesine yönelik olması ekonomik demokrasinin işlerliğe kavuşması ve sosyal huzurun yerleşmesi açısından önem taşır.

Ülkemizde yaratılan gelirin faktör sahipleri arasında bölüşümünü, özellikle "24 Ocak Ekonomik İstikrar Tedbirleri" sonrası gelişmeleri yansıtan resmi çalışmaların yapılmaması, gelir bölüşümünü iyileştirmeye dönük politikaların uygulanması bir yana, ne ölçüde gözardı edildiğini göstermektedir.

Bu alanda DPT tarafından geçmişte yapılan bir çalışmanın sonuçlarına göre; ülkemizde nüfusun en yoksul beşte birinin milli gelirden aldığı pay yüzde 3.5 iken, nüfusun en yüksek gelirli beşte birinin aldığı pay yüzde 56.5'tir... Aradaki 16 kat farkla Türkiye, dünyada gelir dağılımı en bozuk ülkeler arasında yer almıştır. Çalışmanın yapıldığı yıl, Türkiye'de milli gelirin en hızlı arttığı ve bu artıştan pay

alabilmenin çalışanlar açısından nispeten başarılı olduğu yıldır. Söz konusu çalışmanın yapılmasından onüç yıl sonra, Prof.Dr. Merih Celasun tarafından yapılan gelir dağılımı araştırmasında varılan sonuçlar, dağılımın izlenen ekonomik politika sonucu, çalışanlar aleyhine geliştiği yolundaki Türk-İş görüşünü teyid etmektedir. Buna göre; 1983 yılında hanelerin en yoksul yüzde 20'sinin toplam gelirden aldığı pay yüzde 2.6'ya düşerken, hanelerin en zengin beşte birinin toplam gelirdeki payı yüzde 55.9 olmuştur. Böylece 1973 yılında zenginle fakir arasındaki gelir farkı 16 kat iken, 1983 yılında 21.5 kat olmuştur.

İşçi hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı, kullanılamaz duruma getirildiği dönemde adaletsiz olan dağılımın bilinçli olarak daha da bozulduğu, bu alanda son altı yılda meydana gelen gelişmelerin değerlendirildiği bilimsel bir çalışmanın (Doç.Dr. Süleyman Özmucur, Boğaziçi Üni.) sonuçlarında da görülmektedir. Buna göre; ücret gelirlerinin milli gelirden aldığı pay 1979 yılında yüzde 32.8 iken, 1985 yılında yüzde 19.5 düzeyine inmiştir. Buna karşılık faiz, kâr, kira geliri elde edenler, aynı yıllar itibarıyla paylarını yüzde 42.9'dan yüzde 62.7'ye çıkarmışlardır. Uygulandığı belirtilen "liberal ekonomi" çerçevesinde kira, faiz, kâr alabildiğine serbest bırakılıp, enflasyon ve pahalılık dayanılmaz boyutlara ulaşmışken, sadece çalışanların hak ve ücretlerinin sınırlandırılması amaçlanan söz konusu sonuçların alınmasında etkili olmuştur.

İşçilere yönelik bir başka ekonomik baskı aracı ise işsizliktir. İşsizliğin sosyal yapıda yarattığı yıpranma, günlük yaşantımızın artık ayrılmaz bir parçası olmuştur. İşsizlik, ulaştığı boyut ile ülkemizin sosyal ve ekonomik gündeminde çözüm bekleyen en önemli sorunların başında gelmektedir. Ekonomik gelişmenin istenen düzeyde olmadığı, yatırımların gerilediği ortama bağlı olarak belirgin bir artış oranı gösteren işsizlik, siyasal iktidar tarafından sendikalara ve dolayısıyla işçilere karşı, pazarlık güçlerini kırıncı bir araç olarak kullanılmaktadır. Ülkemizde toplam nüfus içinde çalışanların oranı 1979 yılında yüzde 35 iken, 1986 yılında yüzde 31.9'a düşmüştür. Diğer bir ifadeyle, nüfus artışı oranında yeni istihdam alanları yaratılmaması sonucu, 1979 yılında çalışabilen her yüz kişi 286 kişinin geçimini sağlamakla yükümlü iken, 1986 yılında 313 kişiye bakmak durumunda kalmıştır. Ailede bakılmasıyla yükümlü bulunan birey sayısının artmasının yanı sıra, işçilerinin gerçek gelirlerinde görülen gerileme sonucu, evin hemen hemen tek gelirin (1985 yılı toplam sigortalıların yüzde 8.8'i kadın işçidir.), daha çok kişi arasında bölüşül-

mesi demektir.

İşsizliğin doğurduğu ekonomik baskı dayanılabilir ve katlanabilir sınırların ötesine çoktan taşmışken, siyasal iktidar Devlet Bakanlığı sorumluluğunda "İşsizlikle Mücadele" çalışmalarını başlatmıştır. Ancak sorunun çözümü için teşhiste siyasal iktidar ile işçiler arasında büyük farklılıklar vardır. Hükümete göre; işsizlikle mücadelede izlenecek yol uzun vadede şu biçimde açıklanmaktadır:

"...işsizlik sorunu karşısında Hükümetimizin ana katkısı, bizzat iş yaratmak değil, işlerin yaratılabileceği atmosferi sağlamak ve işgücü piyasası dahil tüm piyasaların serbest rekabet ilkesine göre teşekkülünü güçleştiren unsurları ortadan kaldırmaktır."

Öte yandan, 31 Ekim 1985 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 1986 Yılı Programı'nda, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılması konusunda uygulanması düşünülen tedbirlerden biri olarak, "belli sektörlerin asgari ücret dışına çıkarılması" yer almıştır. Asgari ücret altında çalışan insanların bulunduğunu, arz-talebin oralarda buluşabildiği gerekçesiyle daha düşük seviyede ücretle işçi çalıştırmayı düşünen —hangi nedenle olursa olsun— işçiyi köle olarak gören zihniyetin bir uzantısıdır. Kaldı ki, işsizliğin sorumlusu ücretler değildir. Son yıllarda ücretler reel olarak gerilerken, işsizliğin arttığı bilinmektedir. İşsizliğin sorumluluğunu yüksek ücretlere, sendikalara yükleyerek baskı kurmak isteyenler, bu alandaki başarısızlıklarını gözden kaçırma çabası içindedirler. İşsizliğin nedeni plansız ekonomidir. Ekonomik durgunluk sonucu yatırım ve istihdam hacminde meydana gelen gerilemedir.

Ekonomide özellikle yatırım harcamalarının azalmasının istihdam ve işsizlik üzerindeki etkisinin olumsuz olacağı açıktır. Ekonomide yatırım harcamalarına bakıldığında, 1980 yılından başlayarak bir düşme trendi içine girildiği görülmektedir. Gayri safi milli hasıla içindeki yatırımların payı 1980 yılında yüzde 19.4 iken, geçtiğimiz yıl yüzde 18.2 oranında olmuştur. Ayrıca sabit sermaye yatırımları içinde özel kesimin payı da bir düşme eğilimi içindedir. 1980 yılında yüzde 44 olan bu pay, 1985 yılında yüzde 39'a düşerek, 24 Ocak Kararlarının, devletin ekonomik hayattaki varlığının azaltılması amacı ile de çelişkili bir dönem yaratmıştır.

İşsizlikle mücadele önlemleri konusunda Konfederasyonumuzun görüşü şu şekildedir:

"...Ekonomik Kalkınma Plân ve Programlarının iki temel önceliği "fakirliğin ortadan kaldırılması" ve "iş imkanları yaratma" olmasıdır. Çoğu ülkede ve yurdumuzda görüldüğü

gibi, "sosyal devlet" anlayışını terkeden bir ter-cihle, devletin ekonomiyi yönlendirmekteki rolünü en aza indirip, sorunun çözümünü piyasa kurallarının serbest işleyişine terketmek işsizlikle mücadelede olumlu sonuç vermemekte, sosyal adaletsizliği yaygınlaştırmaktadır. İktisaden güçlü durumda olanları koruyan, iktisaden güçsüz yığınları ise sorunları ile başbaşa bırakan; yapısal sıkıntıları ve bunlar karşısında yapısal önlemler alınması gereğini dışlayıp sorunların piyasa güçlerinin serbest işleyişle çözüleceğini savunan anlayış ile işsizlikle mücadelede başarı kazanılmadığı bilinmektedir."

Ülkemizdeki ekonomik koşullar ve iktisat politikalarındaki değişimlere paralel olarak gündeme gelen serbest bölgeler oluşturma eğilimi son yıllarda iyice yoğunlaşmış ve bilindiği gibi "Serbest Bölgeler Kanunu", 5 Haziran 1985 günü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

ICFTU raporlarında da belirtildiği üzere serbest bölgeler, uluslararası ekonominin yeniden yapılanması ile birlikte ele alınması gerekmektedir. Çünkü uluslararası kalkınma kurumlarınca gelişmekte olan ülkelere önerilen "ihracata yönelik sanayileşme" politikası ile serbest bölgeler arasında yakın ilişki vardır. Serbest bölgeler aracılığıyla Çok Uluslu Şirketler (ÇÜŞ) gerek gelişmiş, gerekse de gelişmekte olan ülkelerdeki işçilerle ilgili sosyal maliyetleri dikkate almaksızın kendi çıkarları için faaliyetlerini yeniden biçimlendirebileceklerdir.

Bu bölgelerin amacı, dolaylı ve dolaysız iş olanağı yaratarak istihdamı arttırmak, ödemeler dengesini kurmak ve yerli hammadde ve yarı mamul maddeleri kullanarak ikinci dereceden iş alanı açmak olarak açıklanmaktadır. Bu savlarla açılmış olmalarına rağmen, serbest bölgelerin bekleneni vermediği ICFTU raporunda şu şekilde belirtilmektedir:

- ☐ "Yabancı yatırımların yararları sınırlıdır.
- ☐ Ödemeler bilançosu sorunlarının çözümünde olumlu bir gelişme olmamıştır.
- ☐ Genellikle var olan tüm serbest bölgeler bir milyondan fazla insanı istihdam edememiştir. (Ek: Bugüne değin bu bölgeler ancak yüzde 2 oranında istihdam sağlamışlardır.)
- ☐ Yerli ekonomi ile bağlantıları (özellikle ülkedeki istihdam sorunlarına katkıda bulunmak anlamında) sınırlıdır.
- ☐ Teknoloji transferi, özellikle yerli gi-

rişimciler açısından gerçekleştirilememiştir.”

Öte yandan dünya pazarlarına yönelik üretim yapmak amacıyla bu bölgelere gelen ÇÜŞ'ler için tam koşul ucuz işgücüdür. Bunun yanısıra uzlaşmazlıklardan arındırılmış iş ortamı da gereklidir.

Durum böyle iken ve hele ülkemizin bugün ulaştığı sanayileşme ve teknolojik düzey gözönüne alındığında, kalkınma umutlarının buraya bağlanması gerçekçi bir yaklaşım değildir. Bunun ötesinde, çalışma hayatı ile ilgili, 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunuyla getirilen düzenlemelerin savunulur yanı yoktur.

Türkiye, kalkınmayı, hem temel insan hak ve özgürlüklerinin güvence altına alındığı, hem de ekonominin her kesiminde hızlı büyümeler sağlandığı bir yöntemle gerçekleştirmek durumunda ve isteğinde olmalıdır. Ekonominin çeşitli sektörlerinde büyüme ve gelişme elde edilirken artan gelir adil ve dengeli biçimde bölüşülmelidir. Toplumdaki çıkarları farklı ve birbiriyle çatışan kesimlerin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının dengelenmesini sağlamaya yönelik gelir bölüşümünde başlıca amacın, “iktisaden güçsüz durumda olan” geniş halk kitlelerini korumak ve kollamak olması gerekmektedir. Böylesi bir durumda ön koşul Devletin önce “sosyal devlet” niteliğine kavuşturulmasıdır. Türk sendikacılık hareketinin içinde bulunduğu olumsuzluk ortamından çıkabilmesinin yolu “sosyal devlet” ilkesini tüm yaşama egemen kılmaktır. Devletin ekonomi ve sosyal hayatta ağırlıklı bir biçimde rol alması, hem gerçek bir ekonomik gelişmenin, hem de hakça bir bölüşümün gereğidir.

Sosyal devlet ve sosyal adalet temelinde biçimlenecek politikaların hedefi, çoğulcu ve özgürlükçü parlamenter demokrasi kuralları içinde, işçilerin ve tüm çalışmaların, sosyal, ekonomik ve kültürel haklarının elde edilmesi, savunulması ve geliştirilmesi imkanlarının yaratılması ve sürekliliğinin sağlanmasıdır. Ekonomik hayatın, karma ekonomi ilkeleri ile uyumlu bir plan anlayışı ve disiplini içinde devlet tarafından yönlendirilmesidir. Özel teşebbüsün toplum yararına, demokratik ilkelere ve ulusal ekonomiye uygun biçimde faaliyet göstermesidir. Ülke kalkınmasının ancak üretim artışı ve verimlilikle sağlanabileceğinin bilinciyle, özgürlükçü demokrasinin temel kuralı gereği, işçilerin her düzeyde işletme ve işyeri yönetimine etkin olarak katılmasıdır. Tarım ve orman işçilerinin hertürlü Yasal güvenceye ve sosyal güvenliğe kavuşturulması ve çalışma şartlarının adil esaslara bağlanmasını sağlayıcı önlemlerin alınması ve gerçekleştirilmesi yolunda

hertürlü çabanın gösterilmesidir. İşsizliği önlemeye dönük politikalara öncelik verilmelidir. Toplumsal bir önlem olarak işsizlik sigortası kurulmasıdır. Toprak-insan ilişkisinde adaletin egemen kılınmasıdır. Bu amaçla, topraksız veya yeterli toprağı bulunmayan ya da dar gelirli köylünün yeterli toprağı ve verimli tarım işletmeciliğine kavuşturulması için tarım ve toprak reformunun gerçekleştirilmesidir. Ülke ekonomisinde önemli rolü bulunan kooperatifçiliğın yerleştirilmesi ve yaşatılmasını sağlayacak önlemlerin alınmasıdır. Orman köylüsü ve tüm kırsal alanlarda yaşayanların insan onuruna yaraşır bir yaşam düzeyine kavuşturulabilmesidir. Vergide adaletin sağlanarak, herkesin ekonomik gücü oranında vergilendirilmesi, vergi yükünün milli gelirden pay alma ölçüsüne göre dağıtılması, asgari ücretin vergi dışı bırakılması, vergi kaçırma yollarının kapatılması ve vergi kaybının önlenmesini sağlayacak vergi reformlarının gerçekleştirilmesidir. Para-kredi politikasının yatırım, üretim ve verimi artıracak, kaynak israfını önleyecek, üretici ve yatırımcı çevrelere öncelik tanıyan sağlıklı bir kalkınma doğrultusundaki plan hedeflerine yönlerecek ve tekelleşmeyi önleyecek tedbirlerin alınmasıdır. Dış ticaretin, ülke ekonomisi ve çalışanların yararına olacak biçimde düzenlenmesi, dış satımı iç tüketimle dengeli biçimde artırıcı önlemlerin alınması, dış alımın yerli üretimi koruyucu esaslara bağlanmasıdır. Yeraltı kaynaklarımızın ulusal çıkarlarımızı doğrultusunda kullanılmasıdır. Yurt imkanları, işçinin emeğı, temel mallarımızın yabancı sermayeye peşkeş çekilmemesidir. Devletin, konut ihtiyacını karşılayacak ucuz sosyal ve toplu konut yapımında etkin bir rol üstlenmesidir. Sosyal güvenliğin tüm yurttaşları kapsar hale getirilmesidir. Yatırımlarda ölçünün kamu yararı olmasıdır. Ülkede ekonomik ve sosyal öneme sahip, birer toplumsal sermaye ve yatırım kaynağı olan KİT'lerin özel çıkarlara feda edilmesidir. Temel insan hak ve özgürlüklerinin uygulanması ve yaşatılması doğrultusunda yaygınlaştırılarak eğitimde adalet ve fırsat eşitliği sağlanmasıdır.

Bu hedef “insanı insan yapan değerleri” Türkiye’de egemen kılma hedefidir. Böyle bir hedefe, ekonomik ve sosyal düzende gerçekleştirilecek yapısal değişikliklerle ulaşmak mümkün olacaktır. Olağanüstü gelişmeler ortaya çıkardığı olağan dışı sonuçlara bakarsak, bunun değişmeyeceğini, değiştirilemeyeceğini sanmak, daha kötüsü bunu kabullenmek büyük bir yanılgı olur. İçinde bulunulan tablonun istenildiği biçimde değiştirilmesi belki oldukça güçtür. Ama mutlaka değişecektir. Bunun öncülüğünü toplumun en dinamik kesimi olan işçiler üstlenecektir.



13. GENEL KURUL'DAN BU YANA

TÜRK-İŞ

ÇALIŞMALARI

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ'in 13. Genel Kurul'dan bu yana çalışmalarını olayların akış sırasına göre yayınlıyoruz.



6 Kasım seçimleri sonunda ANAP iktidarının Özal Başkanlığında kurduğu Hükümetin görev başlamasından hemen sonra 21-25 Aralık 1983'te TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulu, Ankara'da Arı Sineması salonunda yapıldı.

Genel Başkan **Şevket YILMAZ**, Genel Sekreter **Sadık Şide**, Genel Mali Sekreter **Ömer Ergün** ve Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir**, yapılan seçimlerde yine aynı görevlere getirilirken, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Y. Ziya Kara'nın yerine **Orhan Balaban** seçildi.

TÜRK-İŞ ve EVRENİN KARŞILIKLI ZİYARETLERİ



Türk-İş Yönetim Kurulu, Cumhurbaşkanı Evren'i ziyaret ettikten sonra, 27 Ocak 1984 Cuma günü Cumhurbaşkanı Türk-İş'i ziyaret etti.

Türk-İş Genel Başkanı Yılmaz, ziyaret sırasında yaptığı konuşmada "Türk-İş'in sorunlarının, bütün ulusun sorunları ile eşdeğer olduğunu belirtiyor, bazı sıkıntılar yaşandığını" söylüyordu.

Cumhurbaşkanı Sayın Evren'in yaptığı konuşma ise büyük önem taşıyordu.

Özellikle, "Bu yasaları Konsey yaptı, değiştirmemize izin vermezler" gibi, demokratik anlayışla bağdaşmayan iddiaları öne sürenlere bir ders niteliği taşıyordu.

Evren şöyle diyordu:

"Kanunların zamana göre bazı değişikliklere uğratılması gerekir. Aksi halde orijinalliyi kaybeder. Bunlar zamanın şartlarına göre yeni revizyonlardan geçirilmezse tatbik kaabiliyeti kaybolur. Bizim bugüne kadar çektiğimiz sıkıntıların kaynağı budur. 2821 Sayılı Kanunu yaptık, bazı aksaklıklar olacaktır. Ama bu aksaklıklar iyiniyetle giderilirse mesele kalmaz. Ama bu aksaklıklar giderilecek diye ele sopa, ele silah alarak sokağa dökülünürse, işte o zaman memleket parçalanmaya doğru gider. Bütün mesele karşılıklı diyalogla bu gibi aksaklıkları gidermektedir."

TÜRK-İŞ'in
Cumhurbaşkanı
Kenan Evren'i
ziyareti...



HÜKÜMETLE, GÖRÜŞ AYRILIKLARI

1984'e ait ücret Yüksek Hakemler Kurulunca zam oranının yüzde 25 artı 2 bin olarak açıklanması, Türk-İş'in ise enflasyon oranına göre zammın yüzde 43 olması gerektiğini savunması, Hükümet ile Türk-İş arasındaki ilk görüş ayrılığı idi.

20 Şubat 1984'te Özal'la görüşen Yılmaz, "Bu zam oranı, işçiye haksızlıktır" diyordu.

TÜRK-İŞ SERTLEŞİYOR

20 Şubat Özal-Yılmaz görüşmesi sonrasında, Başbakan'ın "Türk-İş Genel Başkanıyla yeniden bir görüşme yapmayacağım. Pazarlıklarını Yüksek Hakem Kurulu'yla yapsınlar" şeklinde sözleri basında yer aldı.

Yılmaz ise şöyle diyordu:

"Demokrasi diyalog rejimidir. Beni tanımaya ben hiç tanımam."

Bunun üzerine, Başbakan 1 Mart Perşembe günü Türk-İş Genel Başkanıyla beklenmeyen bir görüşme yaptı ve basına verdiği demeçte, bir önceki açıklamasının yanlış anlaşıldığını söyledi.

11 Mart 1984 KAPALI SALON TOPLANTILARI BAŞLIYOR

Türk-İş, sorunların işçilere anlatılması amacıyla çeşitli illerde toplantılar düzenlenmesini kararlaştırdı. İlk toplantı 11 Mart 1984'te İzmir'de bir kapalı salon toplantısı olarak gerçekleştirildi.

Bu toplantıda Yılmaz, sert bir dille "Asgari ücretle insanların nasıl aç bırakıldığını bilmezler" Demokrasinin tartışmalı olmaktan çıkarılması için, işçi haklarının tabi bırakıldığı kısıtlamaların kaldırılması gerekir" diyordu.

28 Mart 1984 ASGARİ ÜCRET YÜRÜRLÜĞE GİRDİ

Türk-İş'in tüm çabaları boşa çıkarılacak, hükümet, daha sonraları da devam edeceği "Kendi bildiğini yapma" alışkanlığının ilk adımını atarak "Asgari ücreti 28 Mart'ta 1 Nisan'dan geçerli olmak üzere yürürlüğe koyacaktı.

13 Nisan 1984 BAŞKANLAR KURULU TOPLANİYOR

13-14 Nisan 1984 tarihlerinde toplanan Türk-İş Başkanlar Kurulundaki açış konuşması, onu takip eden günlerde basına yapılan açıklamalar, Türk-İş'in giderek sertleştiğini gösterirken, Cumhurbaşkanı Sayın Evren'in çağrısı üzerine Türk-İş Genel Başkanı Yılmaz, beraberinde Genel Sekreter Şide olduğu halde Cumhurbaşkanıyla görüşüyorlar, içinde bulunulan sıkıntıları anlatıyorlardı.

3 Haziran 1984 İSTANBUL'DA AÇIK HAVA TOPLANTISI

3 Haziran 1984 tarihinde ikinci büyük toplantı İstanbul'da yapıldı.

Açık Hava Tiyatrosunda toplanan onbinlerce işçiye TÜRK-İŞ'in içinde bulunduğu sıkıntılar anlatılırken, Özal Hükümeti'nin politikası protesto ediliyor. Genel Başkan Şevket Yılma, şu sözleri

söylüyordu:

"12 Eylül öncesinin derin acılara yol açan sarsıntısını Türk Silahlı Kuvvetleri'nin müdahalesiyle geride bıraktığımız günlerden bu tarihe kadar, özellikle Devletin yeniden şekillendirmeye başladığı Haziran/1982'den itibaren TÜRK-İŞ Topluluğu çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin sağlıklı bir biçimde kurulabilmesi, kalıcı olabilmesi için yapılmak gerekenleri açık seçik ortaya koymuştur.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin sağlıklı ve kalıcı olabilmesi özünde ve özgürlüklere karşı saygı gösterilmesine, "Ekmek" sorununun sosyal adalet gereklerine uygun bir biçimde çözülmesine, bu yoldan toplumsal barışa ulaşılabilmesine bağlıdır."

17 Temmuz 1984 TÜRK-İŞ/HÜKÜMET ZİRVESİ

17 Temmuz 1984 günü Türk-İş ile Hükümet arasında yapılan zirve toplantısında, sıkıntılar şu ana başlıklar altında anlatılıyordu.

- Fiatlarla ücret arasındaki dengesizlik,
- YHK'nun ilke kararları,
- Toplu Sözleşme müzakerelerine müdahale,
- İşçi alacakları,
- 3.000 liralık avans ödenmesi,
- Sendikal taleplerin karşılanması,
- Türk-İş'in yasa değişiklik önerileri,
- Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı,
- Sendikal Denetim Konusu,
- MPM'nin kuruluş Yasası,



*İstanbul Açık hava
Tiyatrosunda
yapılan ve
onbinlerce
işçinin katıldığı
büyük
toplantıda
Özal Hükümeti
protesto
edildi.*

- İşçi çıkarma olayları,
- Boşalan kadroların doldurulması,
- Müteahhit eliyle yapılan işlerde işçilerin uğradığı mağduriyetin giderilmesi,
- Ulaştırma Sektöründe işçi permilerinin yeniden verilmesi,
- Yurt dışına sendika uzmanı ve sosyal yardımcıların atanmasının hızlandırılması.

26 Temmuz 1984 ÇALIŞMA MECLİSİ TOPLANIYOR

Bu toplantının arkasından 26 Temmuz tarihinde de Çalışma Meclisi toplantıya çağırıldı.

Kıdem Tazminatı Fon Tasarısının ele alındığı bu toplantıda, Bakanlıkça açıklanan tasarıya karşı Türk-İş sert tepki gösterdi.

25 Eylül 1984 TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANIYOR

Demokratik düzen ve çalışma hayatındaki sorunların ele alındığı Başkanlar Kurulu Toplantısında hükümetin tutumu kınanıyordu. ILO Ana Tüzüğünde yer alan şikayet hakkının kullanılacağından söz ediliyordu.

Aynı günlerde, Kıdem Tazminatı Hakkı ve Kıdem Tazminatı Fonu Tasarısına ilişkin Türk-İş görüşü teşkilata ve ilgililere gönderildi.

17 Ekim 1984 ŞİDE-KALEMLİ GÖRÜŞMESİ



17 Ekim 1984 tarihinde Türk-İş Genel Sekreteri Şide ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Kalemli arasında, zirve toplantısı sonuçlarını değerlendiren bir görüşme yapıldı.

1 Kasım 1984 günü işten çıkarmalarla ilgili olarak, ILO sözleşme ve tavsiye kararlarına göre uyulması gereken kuralları belirten bir açıklama, Türk-İş dergisi ekinde ve ayrıca teşkilata gönderilerek değerlendiriliyor, basın aracılığıyla da kamuoyuna anlatılıyordu.

SORUNLAR BİTMİYOR, HUZURSUZLUĞU ARTTIRIYOR

İşçilerin sorunları bitmiyordu. Hemen her hafta Çalışma Bakanlığı yeni bir sorun getiriyor, yeni tartışmalar işyerlerinde huzursuzluğu arttırıyordu.

Nitekim, erken emeklilik konusu da bu Bakanlıkça ortaya atılıyordu.

Türk-İş'in "Siyasal iktidar, temel işçi haklarını kısıtlama ve yasal güvenceleri ortadan kaldırma eylemlerini durdurmalıdır" başlığıyla yaptığı açıklama, bu konunun bir süre ertelenmesini sağlıyordu.



Yılmaz-Ozal görüşmesi.

24 Aralık 1984 YILMAZ-ÖZAL GÖRÜŞMESİ

Türk-İş sorunlara demokratik yollardan çözümler arıyor. Başbakanla kurulacak diyalog, Türk-İş'i demokratik anlayışının bir göstergesi oluyordu.

1984 Aralık ayının 24'ünde Özal-Yılmaz görüşmesi, sorunları diyalogla çözmeyi demokratik bir kural olarak değerlendiren Türk-İş'in çare arayışının bir göstergesiydi.

Yılmaz, Özal'la yaptığı görüşmede Koordinasyon Kurulu'nun müdahalesine son verilmesini, işçiler arasında huzursuzluk yaratıldığını hatırlatarak sorumsuz demeçlere son verilmesini, işten çıkarma olaylarının denetim altına alınmasını, Zirve'de görüşülen konuların bir an önce ele alınmasını istiyordu.

Yılmaz, sorunların çözümünün geciktirilmemesinin kimseye yarar sağlamayacağını hatırlatıyordu.

11 Şubat 1985 YENİ ZİRVE TOPLANTISI

Türk-İş'in bir diyaloglar yoluyla çözüm arayışı sonuçlarını verdi.

11 Şubat'ta yeni bir zirve toplantısı yapıldı.

Bu toplantıda, 10 bölümde derlenen 41 konu hakkında Türk-İş'in görüşü tekrarlanırken, bir önceki zirveye göre sorunların artışına dikkat çekildi.

Türk-İş, KDV uygulamasından, temel gıda maddelerinin etkilenmesi halinde, sabit ve dar gelirliilerin mağdur olacağını belirtmiş, Başbakan Özal da yaptığı açıklamada, Türk-İş'in isteği üzerine temel gıda maddelerine uygulanacak Katma Değer Vergisi'nin ertelendiğini bildirmişti.

27 Mart 1985 KOORDİNASYON KURULU MÜDAHALESİNE TÜRK-İŞ'İN TEPKİSİ

Koordinasyon Kurulu marifetiyle, kamu kesiminde Toplu İş Sözleşmelerine Hükümetin müdahalesi yoğunlaşınca, ilgili sendika yöneticileriyle Türk-İş'te bir toplantı yapıldı.

Bu toplantıda 15 Nisan tarihine kadar Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerine katılmama kararı alınırken Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun toplanması ve Başbakan ile 10 Bakanın davet edileceği geniş bir toplantının yapılmasına karar verildi.

Bu arada Çalışma Bakanı Kalemli'nin daveti üzerine Türk-İş, TİSK ve Maliye Bakanlığı - Çalışma Bakanlığı arasında üçlü toplantılar yapılıyor, çalışmalar değerlendiriliyordu.

8 Nisan 1985 YILMAZ, CUMHURBAŞKANINA BİLGİ VERİYOR

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, gelişmeler hakkında Cumhurbaşkanı, Evren tarafından kabul edildi ve bilgi sundu.

10 Nisan 1985 TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANIYOR



Genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısında Şevket Yılmaz "Türk-İş'i sokağa dökmek isteyenler var. Biz sokağa çıksak da, başkaları gibi eli

sopalı olmayız" diyor. Bu sözleri alkışlayan bütün üyeler aynı görüşleri paylaşarak, bu konuşma metnini teker teker imzalamak suretiyle onayladıklarını pekiştirdiler.

11 Nisan 1985 BAŞBAKAN VE BAKANLAR TÜRK-İŞ'İN TOPLANTISINA GELMEDİLER



27 Mart'ta sendika yöneticileriyle yapılan toplantıda alınan karar gereği 11 Nisan 1985'te düzenlenen toplantıya davet edilen Başbakan ve 10 Bakan gelmediler.

Sendika yönetim kurulları ile diğer kurulların katıldığı toplantıda Şevket Yılmaz, basın "Şimdiye kadar yapılan en sert eliştir" olarak tanımladığı bir konuşma yaptı.

"İşçi kesiminin tahammülü kalmamıştır. Bazı kararlar alma noktasına geldik" denilen toplantıda şu kararlar alındı:

Karara göre, Yüksek Hakem Kurulundan işçi üyeler çekiliyor, toplu sözleşmelerin müdahale altında yapılmasını protesto için hiçbir şekilde toplu sözleşmelerin imzasında tören yapılmaması kararlaştırılıyor. Yönetim Kurulunun belirleyeceği illerde kapalı ya da açık hava toplantılarına devam edilmesi uygun görülüyordu.

29 Nisan 1985 KAPALI SALON TOPLANTILARINA DEVAM KARARI ALINIYOR

Üçüncü zirve toplantısı 29 Nisan 1985 tarihinde yapıldığında, toplantı sonrası basına açıklama yapan Yılmaz, durumda bir değişiklik olmadığını, işçilere sorunların anlatılması için il toplantılarına devam edileceğini açıklıyor, 12 Mayıs'ta Bursa'da kapalı salon toplantısı için karar alınıyordu.



*Cenevre'de
yapılan ILO
Genel Kurul
Toplantısı'na
katılan Şevket
Yılmaz ve
Türk-İş Heyeti*

12 Mayıs 1985 BURSA KAPALI SALON TOPLANTISI

Bursa'daki toplantıda konuşan Genel Başkan, bu işlerin böyle gitmeyeceğini, muhataplarının kendilerini anlamamakta ısrarlı olduklarını, zorla eyleme itildiklerini söylüyordu.

Hükümet, Türk-İş'in sesine kulak verme yerine, her tepkisine karşı yeni bir sorun yaratarak adeta işçileri tahrik ediyor, yurttaki barış ve huzur adına huzursuzluğu ve kavgayı körüklüyordu.

Nitekim, Bursa toplantısının sonrasında, SSK Hastanelerinin yeni bir statüye bağlanması, işçi ve işverenin yönetimden arındırılması, sağlık personelinin anlaşmalı çalıştırılarak hastanelerden sendikacılığın kökünün kazınması isteği tezgahlanıyordu.

16 Mayıs 1985 SSK. GENEL KURULU TERKEDİLİYOR

astanelerin yeni statüye bağlanması ve yeni personel politikası ile sendikacılığın kökünün kazınmaya çalışıldığı bir döneme rastlayan SSK 40. Genel Kurulu tasarıya tepki ile dolu işçi delegasyonunun huzursuzluğu ile başladı.

16-18 Mayıs tarihlerinde toplanan SSK 40. Genel Kurulu, tasarıya tepki ile dolu işçi delegasyonunun huzursuzluğu ile başladı.

Genel Sekreter M. Sadık Şide, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanını sert bir dille eleştiriyor, **Bu tasarrufun yapılmasına asla izin vermeyeceğiz. Bu hukuk düzeninin çiğnenmesidir** sözleri üzerine SSK Genel Kurulu'na katılan işçi delegasyonu salonu terk ediyordu.

Haziran 1985 71. ILO GENEL KURUL TOPLANTISI

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, ILO'nun Cenevre'de toplanan 71. Konferansındaki konuşmasında Türkiye'de sendikal hakların kısıtlandığını, işsizliğin arttığını, toplumun hayat pahalılığı altında ezildiğini açıklarken, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Kalemli, aynı toplantıdan yurda dönüşte yaptığı açıklamada, ILO'da Türkiye'deki sendikal haklar konusunda iyimser bir hava olduğunu söyleyebiliyordu.

31 Temmuz 1985 TÜRK-İŞ'İN KURULUŞ YILDÖNÜMÜ

Bu gün Türk-İş, 34'üncü kuruluş yıldönümünü kutluyor.

Ayrıca Samsun'da düzenlenen bir törenle kapalı salon toplantılarından biri daha gerçekleşiyor. Sekiz Bölge Temsilciliğinde ve Ankara'da bildiri yayınlandı.



SSK 40. Genel Kurulu

1 Ağustos 1985 BAŞKANLAR KURULU SAMSUN'DA TOPLANIYOR

Son gelişmelerin değerlendirilmesinin yapıldığı toplantıda Başkanlar Kurulu, Yüksek Hakem Kuruluna üye göndermeme kararının devam ettiğini, sorunların diyalog yoluyla çözümünün imkansız hale geldiğini, il toplantılarına devam edileceğini içeren bir açıklama yapıyor.

Bu toplantılar sonrasında Hükümetin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yeni bir oyun oynuyor, açıktan açığa barıştan yana olmadığı izlenimini yaratıyordu.

Türk-İş'in denetimi sonunda hazırlanan rapor, Türk-İş'e gönderilmeden önce basına sızdırılıyor, Türk-İş yöneticilerinin yolsuzluk yaptığı iddia ediliyordu.

Bakanlık, Türk-İş'e gönderdiği yazıda da raporda yer alan konularda savunma beklediğini bildiriyordu.

Şevket Yılmaz, düzenlediği basın toplantısında Bakanlık ağır şekilde suçlarken, "İddiacılar bağışsız yargıya başvuramazlarsa müfteri sayılacaklardır" diyordu.

Savunma için verilen sürenin sonunda, Türk-İş'in Bakanlığa karşı savunma yapmayacağı, hesabın mahkemede görülmesi gerektiği bir yazı ile Kalemli'ye bildiriliyordu.

Türk-İş, "Denetim" adı altında oynanan oyunları anlatan bir raporu 18 Temmuz tarihinde Cumhurbaşkanı'na iletliyordu.

20 Eylül 1985 YENİ ASGARİ ÜCRET KOMİSYONDA KABUL EDİLİYOR

Uzun bir süredir çalışmalarını sürdüren Asgari Ücret Komisyonu yeni asgari ücreti 1 Ekim 1985'ten geçerli olmak üzere, brüt 41.400 TL. olarak belirliyordu.

8 Ekim 1985 YURT GEZİLERİ BAŞLIYOR

Türk işçi hareketinin içinde bulunduğu çıkmazları anlatmak amacıyla Genel Başkan Şevket Yılmaz, ve Yönetim Kurulunun diğer üyeleri yurt gezilerinde Türk-İş'in görüşlerini anlatmayı sürdürdüler, mahalli sendika yöneticileri ve işçilerle görüşmeler yaptılar.

8 Ekim 1985 Salı günü, Ankara'dan hareket eden Türk-İş kafilesi, 11 gün sürecek 3550 kilometrelik Doğu ve İç Anadolu gezisine çıkıyordu.

Genel Başkan Yılmaz, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Balaban, çeşitli sendikaların Başkan, Genel Sekreter ya da görevli kıldığı Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte Kayseri, Sivas, Erzincan, Erzurum, Van, Diyarbakır, Elazığ ve Malatya'da toplantılar yaptılar.

Türk-İş Genel Başkanı Yılmaz, Doğu ve İç Anadolu gezisinin, sadece mahalli sorunları tesbit amacıyla düzenlenmediğini, daha da önemlisinin Türk işçi hareketinin aşmak zorunda olduğu engelleri anlatmak olduğunu söyledi.

Bu geziler sonunda Şevket Yılmaz, görüşünü şu cümle ile özetlemişti:

"Türk-İş topluluğu, el ele ve omuz omuzadır."

31 Ekim 1985 HÜKÜMET PROGRAMI AÇIKLANIYOR

Hükümetin 1986 çalışma programının açıklanması, Türk-İş topluluğunda yeni tepkilere yol açtı.

Bu programa göre enflasyon hızı yine yüzde 25 tahmin edilmekte, işçilere yüzde 30 zam yapılması düşünülmekteydi.

Programda, "İstihdam yaratmak amacıyla asgari ücretin altında işçi çalıştırılması" hükmü yer alıyordu.

Türk-İş tarafından yapılan açıklamada, "Hükü-



Asgari Ücret Komisyonuna katılan İşçi-İşveren-Hükümet ve Üniversite Temsilcileri.

met aynı senaryoyu yeniden sahneleme hazırlığı peşinde Hükümetin 1983'den buyana aldığı tüm ekonomik kararlar, iktisaden güçlü bir avuç insan içindir. Hükümet işçi ile işsiz ile alay edilemeyeceğini öğrenecektir" deniliyordu.

27 Kasım 1985 PARLAMENTERLERLE TOPLANTI YAPILIYOR

Türk-İş'in daveti üzerine Genel Merkeze gelen TBMM Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu üyeleriyle, işçi kökenli parlamenterler, olumlu geçen bir toplantı yaptılar.

Toplantıda konuşan Genel Başkan Yılmaz, çalışma hayatında çekilen sıkıntıları anlatıyor, daha önceki yasa değişiklik önerilerinin kadük olması nedeniyle, yeni değişiklik tekliflerini 15 Ocak 1986 tarihine kadar hazırlayıp, kendilerine vereceğini söylerken, Komisyon Başkanı, Türk-İş' yasa değişiklik önerileri konusunda gereken yardımın gösterileceğini bildiriyordu.

28 Kasım 1985 BAŞKANLAR KURULU YENİDEN TOPLANIYOR

Açıklanan 1986 Hükümet Programı üzerine 28 Kasım'da toplanan Türk-İş Başkanlar Kurulunda konuşan Genel Başkan "Samsun toplantısında Hükümete iki aylık bir süre tanınması kararımız sonrasında, bu açıklanan program karşısında bek-

lemeye gerek kalmamıştır" diyor, eylemlerin şekli tartışılıyordu.

Bu arada İl ve Bölge Temsilcileriyle Genel Teşkilatlandırma Sekreteri 18-19 Kasım tarihlerinde Ankara'da toplanıyorlar, "İşçi haklarının söke söke alınması için Türk-İş'in talimatını beklediklerini" açıklıyorlardı.

17 Aralık 1985 ICFTU TOPLANTISI

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 1-2 Ağustos 1985 günlerinde Samsun'da yaptığı toplantıda aldığı karar gereğince, içinde bulunulan çıkmazların uluslararası platforma kaydırılması aşamasına gelindi.

Genel Başkan Yılmaz, 17-19 Aralık'ta Brüksel'de toplanan ICFTU Yönetim Kurulu toplantısında Hür Dünya işçi hareketinin bir parçası olan Türk-İş, kendi üzerine düşen görevi ve çalışmaları ek-



ICFTU Genel Sekreteri Vanderveken ve Asya Masasından Jong.

siksiz sürdürmekle birlikte, Uluslararası alanda da desteğe ihtiyaç duymaktadır" diyordu.

Dialog politikasının sonuç vermediğini ve eylem kararları alındığını söyleyen Şevket Yılmaz Ankara'da yapılacak "Parlamento Üyelerine Çağrı" toplantısına ICFTU Genel Sekreteri John Vanderveken ve Asya Masası yardımcısı Pieter de Jong'u davet ediyordu.

Vanderveken ve yardımcısı, Noel tatili için yaptıkları programı değiştirerek, Yılmaz'la birlikte Ankara'ya geliyorlardı.

21 Aralık 1985 PARLAMENTO ÜYELERİNE ÇAĞRI TOPLANTISI

21 Aralıkta Ankara Arı sinemasında 2.000 sendika temsilci ve yöneticisinin katıldığı toplantıda, siyasi parti temsilcileri, parlamento üyeleri, üniversitelerden öğretim görevlileri ve çeşitli kuruluşların temsilcileri hazır bulundu

Elçiliklerin çalışma ataşeliklerinin de izlediği



TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Toplantısından bir görünüş



21 Aralık 1985 Parlâmento Üyelerine Çağrı Toplantısından bir görünüş.

toplantıya, **“Türk-İş Eylem Düzenleme Komitesi”** tarafından onaylanan bir bildirinin okunmasıyla başladı.

Demiryol-İş Genel Başkanı Mehmet Acıdere-li'nin okuduğu bildiri, içinde bulunulan çıkmazları sıralıyor, ILO ilkeleri ve tavsiye kararlarının eksiksiz uygulanmasını istiyor, toplu pazarlık düzenine müdahaleden kaçınılmasının şart olduğunu bildiriyordu.

ICFTU Genel Sekreteri John Vanderveken, ertesi gün büyük yankılar yaratan konuşmasında, **“Demokrasiye geçiş, gerçekte fevkalade ağır işlemedir. Uluslararası sendikacılık hareketi bundan derin kaygı duymaktadır”** diyordu.

ICFTU'nun Türk-İş'e bütün gücüyle destek olacağını da sözlerine ekleyen Vanderveken, **“Türk-İş bazı eylem kararları almıştır. Bu eylem programının uygulanmasından sonraki gelişmeler değerlendirilecek ve ICFTU da üzerine düşeni yapacaktır”** diyordu.

Türk-İş Genel Başkanı Yılmaz, toplantıda yaptığı konuşmada **“Bizi durmadan tahrik ediyorlar. Biz rinktten kaçmayız. Telaşa ve hiddete mahal yoktur. Eylem kararları alındı. Diyalog çağrısı artık bizden gelmeyecek”** diyordu.

Salon sık sık **“Hükümet istifa”** sloganları ile çınladı.

İki gün önce, Hükümetin emeklilik yaşını yükseltme girişimini, ağır şekilde kınayan Şevket Yılmaz, şunları söylüyordu:

“Şu anda hepinizin endişe, öfke ve tepki ile değinmemi beklediğiniz, işçinin emeklilik yaşına geliyor. Özal Hükümeti Türk işçisine bir darbe daha vurma yolunu seçmiş görüldüğü.”

Bunca uyarıya, bunca şikayete rağmen ‘ben bildiğimi yaparım’ zihniyetinin tipik bir örneği bu.

Amma, işin bir de ahlaki yönü var. Bir yandan milletvekillerinizin sosyal güvenlik alanında bilinen bir takım sorunları çözülmeye çalışılırken, öte yandan Türkiye’de milyonlarca kişinin sosyal güvenliği tehlikeye atılmak isteniyor. İki ayrı konu

birleştirilmiş. Adeta, Sayın milletvekillerine ‘ben senin sorununu çözerim ama, buna karşılık sen de milyonlarca kişinin emeklilik yaşı ile oynayacaksın’ deniliyor.”

22 Aralık 1985 TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI

Türk-İş Başkanlar Kurulu bir gün önceki toplantı ile emeklilik yaşının yükseltilmesine ilişkin tasarıyı değerlendirmek üzere tekrar biraraya gelerek bir açıklama yaptılar.

SSK imkanlarının yeterince değerlendirilmediği bildirilen açıklamada, hangi önlemlerin alınması halinde SSK'nın ekonomik sıkıntı çekmeyeceği de sıralanıyordu.

EMEKLİLİK YAŞI YÜKSELİYOR

Emeklilik yaşının yükseltilmesiyle ilgili yasayı eleştiren ve öneriler getiren Türk-İş'in tüm çalışmalarını boşa çıkarılıyor; Türk-İş'in her tepkisine, biraz daha tahrik edici yaklaşımla cevap veren Hükümet, tasarıyı parlamentoya sunuyor ve kendi oylarıyla yasa yürürlüğe giriyordu.

Yasayla ilgili olarak Türk-İş tarafından bir dosya hazırlanıyor ve Cumhurbaşkanı'na iletiliyordu.

Yasanın VETO edilmesi bekleyişi içine girilmişse de, yasanın işçilerle ilgili bölümü onaylandı.

TÜRK-İŞ/DGB İLİŞKİLERİ DÜZELİYOR

5 yıldır bozuk olan Federal Almanya Sendikalar Birliği (DGB) ile olan ilişkiler yeni girişimlerle düzeliyor. Türk-İş ile DGB arasında İstanbul'da yapılan bir toplantıda Almanyadaki Türk işçilerinin sorunları ele alınıyordu.

7 Ocak 1986 EYLEM DÜZENLEME KOMİTESİ TOPLANIYOR



Eylem Düzenleme Komitesi İzmir'de miting yapılmasını kararlaştırdı

Türk-İş Yönetim Kurulu, 21 Aralık Parlamento Üyelerine Çağrı toplantısı sırasında Hükümetin adeta meydan okurcasına ele aldığı ve yasalaştırdığı emeklilik konusundaki tepkisini sürdürüyordu.

Hükümetin tavrına karşı yükselen tansiyonla başlayan Türk-İş Eylem Düzenleme Komitesi Toplantısında, yürüyüş ve miting yapılması konusu görüşmeye açıldı.

34 Yıllık tarihinde zorunlu kalmadıkça sokağa itibar etmeyen Türk-İş, başka çarenin kalmadığını görerek 16 Yıl sonra İzmir'de miting yapacaktı.

Daha sonra Yönetim Kurulunca 22 Şubat 1986 miting tarihi olarak belirlendi ve adına **"EKMEK-BARIŞ-ÖZGÜRLÜK MİTINGİ"** dendi.

15 Ocak 1986 TÜRK-İŞ HAZIRLIKLARINI TAMAMLADI... ANAYASA'DA DEĞİŞİKLİK İSTİYOR

27 Kasım 1985'te yapılan toplantıda TBMM Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu ile işçi kökenli milletvekillerine verilen söz gereği, Türk-İş Daimi Mevzuat Komisyonu, Hukukçular ve Yönetim Kurulu, çalışma hayatıyla ilgili yasa değişikliklerini belirliyorlar, bu arada Anayasa'nın Türk çalışma hayatını doğrudan ilgilendiren 51, 52, 53 ve 54. maddelerinin de değiştirilmesini istiyorlardı.

Öneri paketi çoğaltılarak önce TBMM Başkanı Necmettin Karaduman'a, Başbakan Turgut Özal'a, sırasıyla DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit, MDP Genel Başkanı Ülkü Söylemezoğlu, ANAP Grup Başkanvekili Haydar Özalp, DYP Genel Baş-

kanı Hüsamettin Cindoruk, SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan ile Refah Partisi Genel Başkanı Ahmet Tekdal'a veriliyordu.

15 Ocak 1986 günü teklifler ilgili diğer yerlere de iletiliyor, Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu üyeleri dahil, bütün milletvekillerine birer dosya gönderiliyordu.

Hükümetin ve parlamentonun tavrının ne olacağı beklentisine geçilirken Türk-İş eylem programı da eksiksiz sürüyordu.

8 Şubat 1986 BALIKESİR'DE İŞÇİ YÜRÜYÜŞÜ

Türk-İş'in eylem programı içinde yer alan Balıkesir Mitingi 8 Şubat'ta yapıldı. Hükümetin ve işverenlerin olumsuz tutumlarının protesto edildiği yürüyüş ve mitinge 6 binin üzerinde işçi katılırken, 20 binin üzerinde bir halk topluluğu da sevgi gösterilerinde bulundu.



Türk-İş İl Temsilciliği'nin düzenlediği sessiz yürüyüşün sonunda Türk-İş İl Temsilcisi, Teksif Genel Sekreteri ve Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan Balaban, birer konuşma yaptılar.

Yürüyüş ve miting, büyük ilgi çekti ve intizam içinde geçti.

22 Şubat 1986 İZMİR MİTINGİ

İzmir'de 10 bin kişinin toplanması halinde Türk-İş'e "Bravo" diyeceklerini söyleyenler, 22 Şubat'ta yarıldıklarını anladılar.

Saat 10'da Atatürk anıtına üzerinde **"İşçilerden"** yazılı çelenk bırakılıp saygı duruşu yapıldığında, saat 13'de başlayacak olan miting için alan dolmuştu.

100 binden fazla işçinin doldurduğu alanda konuşma yapan Şevket Yılmaz, Hükümetin sosyal ve ekonomik politikasını eleştiriyor ve özetle şunları söylüyordu: **İçki, kumar, fuhuş, rüşvet, çaresizliğin sonucu olarak toplumu kemiriyor. Gerçekleri**



22 Şubat 1986'da yapılan İzmir Mitingi büyük yankılar uyandırdı.

söylediğimizde bizi sefalet edebiyatı yapmakla suçluyorlar.

Bunlar gazete okumuyorlar mı? Kuru ekmeğe çalmak zorunda kalan insanlarımızın haberlerini görmüyorlar mı? Ya namusumu satacaktım ya da hırsızlık yapacaktım. İkincisi daha kolay geldi diyen kadınlarımızın sesini duymuyorlar mı?

12 Eylül öncesinde kuyruklar vardı. Amma, işçim, emeklî o kuyruğa girip evine bir kilo et alabiliyordu. Bugün kuyruk yok. Çikita muzuna kadar herşey var. İşçim, emeklî, kasabın yanına uğrayamıyor.”

Miting, Türk-İş Bölge Temsilcisi'nin konuşmasıyla başladı, Türk Metal Sendikası Başkanı Mustafa Özбек, Türk Harb-İş Sendikası Başkanı Kenan Durukan mahalli sendikalardan 2 şube başkanı ile kadın ve erkek işçiler adına birer konuşmacı kürsüye geldi.

Mitingin yankıları Parlamentoya sıçrarken, mitinge SHP ve MDP Genel Başkanlarının katılımı tartışmalara yol açıyor, iktidar ve muhalefet partileri karşılıklı suçlama içine giriyordu.

25 Şubat 1986 KIDEM TAZMİNATI FONU TASARISI

Uzun süredir tartışılan Kıdem Tazminatı konusu ve oluşturulacak Fon'la ilgili çalışmalar yapmak üzere Çalışma Bakanlığınca 25 Şubat'ta bir toplantı düzenlendi.

Hükümet-işçi-işveren ve üniversite temsilcilerinin katıldığı toplantıda, işçi kesimini, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık Şide ile Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir temsil ettiler.

3 Mart 1986 TÜKETİCİNİN KORUNMASI ULUSAL KONFERANSI

Daha sonraları işçi, üniversite ve bazı devlet kuruluşlarının da destekleyecekleri "Tüketicinin Korunması" konusunda, TÜRK-İŞ ilk adımı attı.

İstanbul'da ulusal düzeyde 2. Konferansı düzenlendi. Tüketicinin korunması konusunda yapılması gerekenler, sendikacılar ve üniversite temsilcileri arasında etraflıca tartışıldı.

16 Nisan 1986 KAMU KESİMİNDE MUHATAP SENDİKA LİDERLERİNİN TOPLANTISI

Enflasyon-ücret-fiyatlar, 1986 yılı Kamu Kesimi toplu iş sözleşmeleri ve Kamu İşveren Sendikaları konularını görüşen sendika liderleri, 16 Nisan'da yapılan bu toplantıda, Kamu Kesimi toplu iş sözleşmelerini izleyerek "MÜZAKERELERİ İZLEME KOMİTESİ" kuruldu.

Şevket Yılmaz, toplantıda şunları söyledi.

"Başbakanlık talimatı ile kurulmuş bulunan üç tane kamu kesimi işveren sendikasının son tutumlarını ve 700 bin üyemizi kapsayacak olan bu toplu iş sözleşmelerinde takip edilecek yolun ve politikanın tesbiti için bu toplantıyı düzenledik.

Toplu iş sözleşmelerinin bitiş tarihini takip eden yetki prosedürlerinin tamamlanmasından hemen sonra başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde kabul edilmiş olan maddeler, araya giren bu üç kamu işvereni sendikası o an'a kadar yapılan bütün müzakereleri yok farzederek, baştan görüşme yapılmasını istemişlerdir.

Bakanlar Kurulu kararıyla kurulan üç sendikanın daha önceki Başbakanlık Koordinasyon Kurulu göreviyle teçhiz edilmiş olduğunun anlaşıldığını belirterek, "bugüne kadar toplu sözleşmelerde benimsenecek ilkeler hakkında bir açıklama yapılmamıştır. Bu sendikaların başına memur edilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı da herhangi bir açıklama yapmamıştır"

Türk-İş Genel Sekreteri M.Sadık Şide, teknik ayrıntılar hakkında açıklama yaparken, şunları söyledi:

"Kamu İşveren Sendikalarının, genel hukuk kurallarına uygun olmadığı, Konfederasyonumuzca belirlenmiş, uluslararası mevzuata ters düştüğü kanaati de açıkça anlaşılmıştır.

Vatandaşını, dolayısıyla işçisini her yönden korumak, kanatları altına almak durumunda olan devletin, ekonomik bakımdan güçsüz olan işçilere karşı birleşmesi, vatandaşın kafasında ve gönlünde yer etmiş "DEVLET BABA" imajının kaybolmasına yol açacak mahiyettedir.

Bu imajın kaybolması, en başta işçilerimizi karamsarlığa ve ümitsizliğe sevkeder."

2821-2822 ve 4792 SAYILI YASALARDA DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ

Hür Sendikacılığı baltalamak amacını taşıyan, işkollarının sayısında azaltmaya giden 2821 sayılı yasa değişikliği tasarısı iktidar partisi üyelerince imzalandı.

SSK'yı bir işçi kuruluştan çıkartıp, devlet dairesi hüviyetine sokmaya çalışan 4792 sayılı SSK yasasında yapılması düşünülen değişiklik önerisi de gündeme geldi.

YASA DEĞİŞİKLİKLERİNE TÜRK-İŞ'İN TEPKİSİ

Sendikalarca bir talep olmadığı ve değiştirilmesinde acil bir zorunluluk bulunmadığı halde; ayrıca toplu sözleşmelerin yapılmaya başlandığı bir dönemde işkolları sayısında bir azaltmaya gidilmesi yolundaki tasarı, TÜRK-İŞ'in büyük tepkisiyle karşılaştı.



Yasa değişikliklerine tepki gösteren TÜRK-İŞ'in görüş ve düşünceleri, düzenlenen basın toplantısıyla kamuoyuna yansıtılmaya çalışıldı.

29 Nisan 1986 KAMU KESİMİ TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİNİ İZLEME KOMİTESİ TOPLANTISI

Şevket Yılmaz'ın başkanlığında toplanan toplantıda 1986 toplu iş sözleşmeleri, Kamu İşveren Sendikaları ve Yüksek Hakem Kurulu konularında strateji ve ilke tespitleri yapıldı.

Toplantıda varılan sonuçların Türk-İş Başkanlar Kurulu'na önerilmesine karar verildi.

Genel Başkan Şevket Yılmaz ve Genel Sekreter M. Sadık Şide, düzenledikleri basın toplantılarında gereksiz gördükleri bu kanun değişikliklerini ağır bir dille eleştirdiler ve bu değişikliklerden vazgeçilmesini istediler.

YASA DEĞİŞİKLİKLERİ KOMİSYONDAN GEÇTİ

Bazı milletvekilleri tarafından hazırlanan, 2821 sayılı Sendikalar Yasasının işkollarıyla ilgili 60. maddesini değiştiren tasarı TBMM Sağlık ve Sos-

yal İşler Komisyonunda benimsendi ve 28 olan iş-kolu sayısının 20'ye indirilmesi kararlaştırıldı.

2822 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasasının da bazı maddelerinin değiştirilmesini kabul eden Komisyon, SSK Kuruluş yasasını da değiştirerek genel kurulların her yıl yerine üç yılda bir yapılmasını uygun buldu.

30 Nisan 1986 BAŞKANLAR KURULU OLAĞANÜSTÜ TOPLANTISI

Ankara'da yapılan Olağanüstü Başkanlar Kurulu Toplantısında 15 Ocak 1986'dan bu yana meydana gelen gelişmelerle yapılan çalışmalar gözden geçirildi. Yeni eylem programlarının uygulanmasına ilişkin bir dizi kararlar alındı.

Genel Başkan Şevket Yılmaz, toplantıyı açış konuşmasında;

"Hükümetimizin sorunlarımıza yaklaşmasının tek yolu; onların cesaret anlayışlarıyla, onların yasalara karşı duyduğu saygı kadarıyla karşılık vermektir.

Çalışma ve sosyal hayatımızda meydana gelen olumsuzluklar "Genel Grev" konusunu gündeme getirmeye yeterlidir" dedi.

Türk-İş Başkanlar Kurulu ortak bildirisinde ise şu kararlar yer alıyordu.

1- Türkiye'de hür sendikacılık hakları, özellikle toplu iş sözleşmesi haklarının uygulanmaması karşısında.

a) Uluslararası Çalışma Teşkilatı ILO'nun 4 Haziran 1986 tarihinde Cenevre'de başlayacak 72. Genel Kurulu.

b) Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU'ya şikayet hakkını kullanacaktır.

c) Sendikalarımızın bulundukları Uluslararası işkolu federasyonları nezdinde teşebbüse geçerek, sorunlarımızı yansıtmaları kararlaştırılmıştır.

2- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının 1985 ILO Genel Kurul sonrası yaptığı açıklamanın bir benzeri kamuoyunu yanıltmayı amaçladığı tesbit edilmiş olup, tepki ile karşılanmış ve kınanmıştır.

3- İşkollarında yapılması planlanan değişikliğin asıl amacının, sendikaları ve işçileri birbirlerine düşürecek politik amaçlı bir girişim olduğunun açıklanması.

4- Kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinde Hükümetin izlediği tutumda bir değişiklik olmadığı takdirde,

a) Uyuşmazlık zabıtlarının tutulması ve grev kararı alınması.

b) Grev yasağı bulunan işkollarındaki sendikaların da katılacağı kasa ve kafa birliği sağlanması

girişimlerinde bulunulması.

c) Toplu Sözleşme İzleme Komitesi ve Yönetim Kurulu ile koordineli şekilde grevlerin yaygınlaştırılması.

5- Türk-İş Merkezi Eylem Tertip Komitesi ve Yönetim Kurulunca 22 Haziran 1986 tarihinde Eskişehir'de Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü yapılması ile şekilleri ve zamanı sonra belirlenmek üzere 10 il'de eylemler yapılması.

14 Mayıs 1986 YILMAZ, ICFTU YÖNETİM KURULU TOPLANTISINDA



Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Yönetim Kurulu toplantısı 14-15 Mayıs tarihlerinde Brüksel'de yapıldı.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, anlaşmalardan doğan şikayet hakkını kullanarak yaptığı konuşmada, Türkiye'de çalışma hayatıyla ilgili olumsuz gelişmeler ve Türk-İş'in izlediği politika konusunda bilgi verdi.

ICFTU Genel Sekreteri John Vanderveken de, toplantıda yaptığı konuşmada, Türk-İş'in Hükümete karşı uyguladığı eylem politikasını sonuna kadar desteklemelerinin bir görev olduğunu söyledi.

22 Mayıs 1986 TÜRK-İŞ/ÖZAL GÖRÜŞMESİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri, bu gelişme üzerine 22 Mayıs günü Başbakan Turgut ÖZAL'la bir görüşme yaptılar.

Yasa değişikliklerinin görüşüldüğü toplantıdan



Yılmaz-Özal görüşmesi.

sonra Turgut Özal şöyle dedi :

"Bu teklifi kesinlikle bu yıl içinde ele almaya-
cağız. Ancak bu konuyu 1987 yılında taraflar bir
araya gelerek etraflıca görüşüp tartışalım ve ondan
sonra gündeme getiririz."

19 Haziran 1986 TÜRK-İŞ/ÜNİVERSİTE EĞİTİM İŞBİRLİĞİ

İşçilere mesleki eğitim vermek bilgi ve beceri ka-
zandırmak amacıyla TÜRK-İŞ ve Gazi Üniversite-
si arasında bir protokol imzalandı.

Bu protokole göre Mesleki Eğitim ve Teknik
Eğitim Fakültelerinde çeşitli konularda işçilere sü-
rekli kurslar yoluyla dersler verilecek.

TÜRK-İŞ adına Şevket Yılmaz ve Kaya Özde-
mir'in imzaladığı protokol bir yıl süreli olacak ve

taraflardan biri feshini istemedikçe her yıl yeni-
lenecek.

20 Haziran 1986 ESKİŞEHİR'DE TÜKETİCİ DANIŞMA VE ŞİKAYET BÜROSU AÇILDI

Kuruluşundan hemen sonra işçilere ve Eskişe-
hir halkına büyük hizmetler vermeye başlayan
TÜRK-İŞ TÜKETİCİ DANIŞMA ve ŞİKAYET BÜ-
ROSU 20 Haziran'da Eskişehir'de açıldı.

Anayasa'daki Tüketicinin korunması ile ilgili
maddelere ve TÜRK-İŞ İç Tüzüğüne dayanılarak açıl-
an bu büro, TÜRK-İŞ'in önderliğini yaptığı Tüketi-
cinin Korunması çalışmalarında ilk ve önemli bir
adımdı.

Açılış törenine katılan Eskişehir Valisi ve Be-
lediye Başkanı ile Anadolu Üniversitesi Rektörü'-
nün bu konuda TÜRK-İŞ'e her türlü destek ve
yardımı vaadetmesi, "Tüketici yasalarla koruna-
maz..." diyen hükümetin umursamaz tutumuna
rağmen, bazı devlet kuruluşlarının konuya verdiği
önemi gösteren örnek bir davranıştı.

21 Haziran 1986 ESKİŞEHİR BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI

Eskişehir'de yapılacak olan yürüyüş ve miting-
ten bir gün önce toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar
Kurulu, mitingle ilgili çalışmaları gözden geçirdi.

Ayrıca Şevket Yılmaz, ILO Konferansı konu-
sunda bilgi verirken "Hükümetin ILO kararlarına
uymasını bekliyoruz." dedi.



Mitingten bir gün önce Eskişehir'de toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Mahalli Sendikacılarla birarada



Eskişehir'de yapılan Miting bazı engelleme ve olumsuzluklara rağmen 45 bin işçinin katılmasıyla büyük bir başarı elde etti.

22 Haziran 1986 ESKİŞEHİR MİTINGİ

Güzel bir organizasyon sonucu, büyük bir düzen içinde geçen ve halkın büyük ilgisini çeken yürüyüş ve mitinge yaklaşık 45 bin işçi katıldı.

Emniyet görevlilerinin bazı olumsuz tutum ve davranışlarına rağmen olaysız biten mitinge katılan kalabalık, "En büyük TÜRK-İŞ", "Hükümet İstifa" diye bağırdılar.

Mitingte sert bir konuşma yapan Şevket Yılmaz, özetle şunları söyledi :

"Mücadele öncülüğünü toplumun en dinamik kesimi olarak bizler üstlenmeliyiz. 1980'de işçiler ve işçi hak ve özgürlükleri aleyhine başlatılan kampanya Anayasa ve kanun değişiklikleriyle müeseseleştirilmektedir. Devlet işçiler karşısında örgütlenemez. İşçinin grev hakkı engellenemez. Serbest toplu pazarlık hakkı ve sendika özgürlüğü ilkelerine uyan bir demokratik düzen istiyoruz."

15 Temmuz 1986 MERKEZ EYLEM TERTİP KOMİTESİ TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Merkez Eylem Komitesi, Genel Başkan Şevket Yılmaz'ın Başkanlığında Ankara'da toplanarak, eylem kararlarının bundan sonraki uygulamalarını belirledi. Toplantı sonunda basına bir açıklama yapan Yılmaz, eylemlerin sürdürüleceğini, öncelikle Samsun, Manisa, Zonguldak ve Gaziantep'te yeni eylemlerin yapılacağını belirterek, "Eylemlerimiz sendikal mücadelenin tabii aşama-

larıdır..." diyordu.

Ayrıca TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nun, Ağustos'un ilk haftasında İstanbul'da toplanılması için karar alınıyordu.



Merkez Eylem Tertip Komitesi

31 Temmuz 1986 TÜRK-İŞ 35 YAŞINDA

TÜRK-İŞ'in kuruluşunun 35. yıldönümünün törensiz kutlandığı 31 Temmuz günü, Şevket Yılmaz bir bildiri yayınladı. Sendikaların ve işçilerin, temel haklarını kullanamaz hale düşürüldüğünün belirtildiği bildiride Yılmaz şöyle diyordu:

"12 Eylül 1980'den sonra çıkarılmış bulunan tepki yasalarını bahane eden ve sosyal yapıda rahatsızlıklara neden olan bu yasaları değiştirmeye bir türlü yanaşmayıp, devamlı surette işçi haklarını kısıtlayan ÖZAL Hükümeti'nin bu tutumu değişinceye kadar, eylemlerimizi sürdüreceğiz."

6 Ağustos 1986 BAŞKANLAR KURULU İSTANBUL'DA TOPLANDI



15 Temmuz'da Ankara'da toplanan Merkez Eylem Tertip Kornitesi'nin aldığı kararları görüşmek üzere 6 Ağustos'ta İstanbul'da toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, öncelikle dört ilde eylem yapılması kararını oy birliği ile kabul ederek, "Haklar alınincaya kadar eylem programının eksiksiz sürdürüleceğini, gerekirse yeni eylem şekillerinin oluşturulacağını" karara bağlıyordu.

TÜRK-İŞ MİTINGLERİNE İZİN VERİLMİYOR

Öncelikle 4 ilde yapılması kararlaştırılan miting ve gösteri yürüyüşleri için Samsun, Manisa, Zonguldak ve Gaziantep Valiliklerine başvurulmuştu. Valiliklerin vereceği cevaplar günlerce sürünce mede bırakılmış, belirlenen tarihlerden birkaç gün önce, sudan bahanelerle TÜRK-İŞ eylemlerine izin verilmediği açıklanmıştır.

Şevket Yılmaz ise yaptığı konuşmada, tüm demokratik hakların sonuna kadar kullanılacağını belirterek, şöyle diyordu:

"Bunca haksızlığın, bunca adaletsizliğin beldelini, demokratik yollardan ödeteceğiz."

Ayrıca, TÜRK-İŞ'in Anayasa ve Yasalarda yapılması gereken değişiklik önerileri Başkanlar Kurulu'na sunuluyordu.

28 Ağustos 1986 MANİSA İŞÇİ TOPLANTISI

Manisa'da yapılması planlanan miting ve gösteri yürüyüşüne izin verilmemesi üzerine, aynı tarihte yine Manisa'da başlatılan eğitim programının açılışına gelen Şevket Yılmaz, kent girişinde büyük bir araba konvoyuyla karşılandı. Bir anda büyük bir gövde gösterisi haline dönüşen karşılama töreninden sonra, kapalı salon eğitim toplan-

tısının açılışını yapan Yılmaz, yüzlerce işçiye hitaben şunları söyledi:

"Efendiler siyaset yapsın, efendi kabul edilmeyenler buna kayıtsız şartsız uysun isteniyor. Biz, demokrasiyi bir avuç insan için var kabul eden zihniyete karşıyız. İşçi hak ve özgürlükleri, kamu özgürlükleri, bir avuç insanın ekonomik hak ve menfaatlerinin korunması uğruna feda edilmiştir."



Mitinglere izin verilmemesi üzerine Manisa'da yapılan işçi toplantısı büyük bir gövde gösterisine dönüştü.

SAMSUN VE ZONGULDAK'TA BASIN TOPLANTILARI

6 Eylül'de Samsun'da ve 13 Eylül'de Zonguldak'ta yapılması planlanan miting ve gösteri yürüyüşlerine izin verilmemesi üzerine aynı tarihlerde ve yine aynı illerde yüzlerce işçi ve sendikacıyla çok sayıda basın mensubunun katıldığı basın toplantıları düzenlendi.

Toplantı yapılacak illerde, toplantı gününün sabahı şehir girişlerinde, içlerinde yüzlerce işçi ve sendikacının bulunduğu çok sayıda arabayla karşılanan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, toplantılarda yaptığı konuşmalarda, Özal Hüküme-



Samsun'da yapılan Basın Toplantısı.

tinin Türk halkı ve işçisine çektiirdiği sıkıntıları anlatarak, hükümeti sert bir dille eleştiriyor ve şöyle diyordu:



Zonguldak Basın Toplantısı

“Bugünkü siyasal ve ekonomik tablo, sistemli bir politikanın ve işçiye karşı cepheleşmenin sonucudur. Bugünkü hükümet, işçilere ve tüm isteklerimize karşıdır. Tüm işçi hakları ve demokratik haklar kaldırılmıştır. Yeni çıkarılan yasalarla Türkiye bir polis devleti haline getirilmektedir...”

18 Eylül 1986 MERKEZ EYLEM TERTİP KOMİTESİ TOPLANTISI

Samsun, Zonguldak, Manisa ve Gaziantep illerinde yapılması planlanan yürüyüş ve mitinglere, Hükümetin baskısıyla bu dört ilin valilerinin sudan sebeplerle gerekli izni vermemesi üzerine 18 Eylül'de Ankara'da toplanan TÜRK-İŞ Merkez Eylem Tertip Komitesi, şu kararlara varmıştı:

— 21 Eylül'de Gaziantep'te düzenlenmesi gereken basın toplantısına işçilerin katılımının önlenmesi için çeşitli baskıların sürdürülmesi nedeniyle, bunun yerine 26 Eylül'de Ankara'da TÜRK-İŞ salonlarında işçilerin ve işyeri temsilcilerinin katılacağı genişletilmiş bir basın toplantısı düzenlenmesi kararlaştırıldı.

tısı düzenlenmesi kararlaştırıldı.

— Önceden kararlaştırılan 10 ilde eylem kararı ve bunu takip eden günlerde alınan “Öncelikle 4 ilde eylem yapılması” kararı yeniden değerlendirilerek; seçimlerden sonra, bu illerdeki yürüyüş ve mitinglerin eksiksiz yapılması karara bağlandı.

26 Eylül 1986 ANKARA'DA BASIN TOPLANTISI YAPILIYOR



TÜRK-İŞ Merkez Eylem Tertip Komitesinin aldığı karar gereğince, hükümetin baskısı sonucu 21 Eylül'de Gaziantep'te yapılmasından vazgeçilen basın toplantısı yerine Ankara'da 26 Eylül'de bir basın toplantısı düzenlendi.

TÜRK-İŞ Salonunda düzenlenen ve salona sığmadığı için koridorlarla dışarıya taşan 1500'e yakın sendikacı ve işçiyle çok sayıda basın mensubunun büyük ilgiyle izlediği bu basın toplantısında, sendikalarla işçilerin içinde bulunduğu güç koşulları dile getiren TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, şunları söyledi:

“Son altı yıldır işçiye yapılanlar, Cumhuriyet tarihimiz boyunca yapılan haksızlık ve adaletsizliklerden fazladır. Devletin maddi ve manevi gü-



TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yapılan ve çok sayıda işçi ile Sendika Başkanlarının da katıldığı Basın Toplantısında salona sığmayan izleyiciler Genel Merkez binası önünde büyük bir kalabalık oluşturdu.

cünü işçiye karşı kullanmaya kalkıyorlar. İşçiye, memura, dar gelirliye, emekliye cephe açılmıştır. Haksızlıklara dur denmezse, bize meydanlar dar gelecektir. Uyarıyoruz, ip gerile gerile kopacaktır.”

TÜRK-İŞ EĞİTİM SEMİNERLERİ



nsun Semineri.



ğde Semineri

Sendikacılığın temel felsefesinin yeniden işlendiği işçilerin ve sendikacılığın içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumun bütün çıplaklığıyla anlatıldığı ve Türk-İş'in özellikle 12 Eylül 1980 sonrası faaliyetlerinin açıklandığı ikişer günlük "Sendikacılık Hareketleri ve Türk-İş'in Faaliyetleri" seminerleri, özellikle ara seçim yapılacak iller tercih edilerek 10 İl'de yapıldı.

Programın önemi bakımından seminerlerin hepsinde Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri hazır bulunarak birer konuşma yaptılar. Türk-İş yöneticileri, bu seminerlerde yaptıkları konuşmalarda çalışma hayatının aksayan yönlerini ve TÜRK-İŞ'in ısrarlı taleplerine karşı bu aksaklıkların düzeltilmediğini belirttiler. Yine bu konuşmalarda, **çalışma hayatına ve işçi sorunlarına karşı takındığı umursamaz tutumundan dolayı Özal Hükümeti eleştirildi.**

28 Eylül 1986 ÖZAL ARA SEÇİMLERDE OY KAYBETTİ

28 Eylül'de yapılan ara seçimlerde Özal iktidarı, aradığını bulamamış, özellikle TÜRK-İŞ'in gövde gösterisi ve toplantılar yaptığı illerde oy kaybına uğramış ve bu illerde milletvekili seçimlerini kaybetmişti.

Şevket Yılmaz, bunun üzerine yaptığı bir açıklamada, işçilerin en iyi değerlendirmeyi yaptıklarını belirterek, "İşçi kesiminin sesine kulak verilmesi gerektiğinin anlaşılmış olacağını umarım..." diyordu.

14 Ekim 1986 ASGARİ ÜCRET BAŞVURUSU

TÜRK-İŞ, 14 Ekim'de, Genel Başkan Şevket Yılmaz ve Genel Sekreter M. Sadık Şide imzasını taşıyan bir yazı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na asgari ücretin yeniden tespit edilmesi için başvuruda bulundu.

Yaşanılan ekonomik koşulların ve hergün bir yenisiyle karşılaştığımız zamların asgari ücreti komik bir düzeye indirdiği belirtilen yazıda, TÜRK-İŞ'in görüş ve önerileri üç ana konu üzerinde yoğunlaşıyordu:

- 1- Asgari ücret işçi ve aile bağımlılık oranı üzerinden hesaplanmalıdır.
- 2- Tespit edilecek asgari ücret, gıda maddelerinin kalori değerleri üzerinden hesaplanarak üzerine gıda dışı harcamaların ilave edilmesi gerekmektedir.
- 3- Asgari ücret işçiye net ödenmeli ve vergisi işverence karşılanmalıdır.

Şevket Yılmaz bu konuda şunları söylüyordu:

"İşçi, ağaç kovuğundan çıkmamıştır. Bakmakla mükellef olduğu bir ailesi vardır. Günde 934 buçuk liralık asgari ücretin, TÜRK-İŞ'in görüş ve önerileri doğrultusunda acilen yeniden tespit edilmesi gerekmektedir."

27 Ekim 1986 TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANTISI

27 Ekim'de Ankara'da Genel Merkez'de yapılan toplantıda 14. Genel Kurul'la ilgili çalışmalar gözden geçirildi. Sendikaların Genel Kurul'daki konuşma sıraları ve komisyonların temsili karara bağlandı.

Ayrıca TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, iki gün süren çalışma sonrasında yayınladığı bildiriye, işçi hak ve özgürlüklerinin yeniden elde edilmesine ka-

dar eylemlerin devam edeceği belirtilerek, şöyle diyordu:

“Başkanlar Kurulumuz; 28 Eylül ara seçimlerinin sonuçlarını da değerlendirmiş. TÜRK-İŞ’in İzmir’de ve Eskişehir’de yaptığı mitingler, Samsun, Manisa ve Zonguldak’ta düzenlediği basın toplantılarının kamuoyu oluşturmada büyük etken olduğunu belirleyerek, eylem programının aralıksız devamı için Merkez Eylem Tertip Komitesi’nin toplantıya çağırılmasını uygun görmüştür.”

Şevket Yılmaz ise Toplantının açış konuşmasında: “1987’de mücadelemizi daha etkin ve yaygın bir biçimde sürdüreceğiz.” diyordu.

11 Kasım 1986 YÖNETİM KURULU BİLDİRİSİ

“Kasım’da toplanan ve Kamu İşveren Sendikalarının TİSK’e üyeliği konusuna tepki gösteren TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri.



Kamu İşveren Sendikalarının, özel kesimde örgütlenen Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu TİSK’e üyeliği, Türk-İş’in sert tepkisine yol açtı.

11 Kasım 1986’da toplanan ve bir bildiri yayınlayan Türk-İş Yönetim Kurulu; konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, Başbakan Özal’ın işveren sendikası başkanlığı tutkusunu sürdürdüğünü işçiler karşısında Hükümet-İşveren cephesi oluşturulduğunu öne sürdü.

19 Kasım 1986 İCFTU YÖNETİM KURULU TOPLANTISI

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonunun (İCFTU) Yönetim Kurulu Toplantısı 19/21 Kasım tarihlerinde Brüksel’de yapıldı.

Türkiye’de sendikal yaşamda görülen çıkmazların ve işçi sorunlarının değerlendirildiği toplantıda Türkiye’deki son altı aylık gelişmelerle, “Türk-İş’in eylem programının 1987’de de etkin bir biçimde uygulanacağı” anlatıldı. Yönetim Kurulu, Türk-İş’in bugüne kadarki mücadelesini ve çalışmalarını övgü ile kaydetti ve İCFTU’nun Türk-İş’in işçi hak ve özgürlüklerini koruma ve geliştirme mücadelesini desteklediğini açıkladı. İCFTU Yönetim Kurulu toplantısına TÜRK-İŞ Dış İlişkiler Müdürü ile Genel Başkan Danışmanları katıldılar.

25 Kasım 1986 ŞEVKET YILMAZ’IN BASIN TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, 25 Kasım tarihinde Ankara’da düzenlediği Basın Toplantısında, Başbakan Özal’ın ANAP 2. Küçük

Kurultay’ında yaptığı konuşmaları ağır bir dille eleştirirken; “Sayın Başbakan, ağır suçlamaları yanı sıra, gerçekleri de saptırmaktadır.” dedi.

Halka ve işçiye sırtını dönen bir iktidarın demokratik yollarla siyasi hayata veda edeceğini belirten Genel Başkan Şevket Yılmaz, Sendika Genel Başkanlarının da izlediği basın toplantısında Özal’ın “Allah huzurunda yemin ederim ki: “Yaptığımız icraat hiç bir devirde yapılmamıştır. Bizden evvelkilerin hayali bile yetişemez...” sözüne karşılık ise şu karşılığı verdi:

“El Hak doğru söylemektedir. Bunda yerden göğe kadar haklıdır.

Hiç kuşku yok ki; sadece kendisinden öncekilerin değil, sonrakilerin de hayali, böylesine bir ekonomik ve sosyal tahribata yetişemeyecektir.



25 Kasım 1986'da yapılan Basın Toplantısında Şevket Yılmaz, Özal'ın ANAP İkinci Küçük Kurultayı'nda yaptığı konuşmayı eleştirdi.

Türk-İş olarak görevimiz, işçilerin ekonomik, sosyal hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesini sağlamaktır.

Türk-İş bu görevini dün olduğu gibi bugün de, yarın da yerine getirmeye devam edecektir.

Demokrasi anlayışında Türk işçisinin Sayın Özal'dan değil, Özal'ın Türk işçisinden öğreneceği çok şey vardır."

SERBEST DOLAŞIM KONUSUNA TÜRK-İŞ'İN TEPKİSİ

Türk-İş, Ortak Pazar Ülkelerinde Türk işçilerinin serbest dolaşım hakkının reddedilmesi ile ilgili olarak, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU), Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) ve Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ETUC)'na başvurarak, 1963 yılında imzalanan Ankara Anlaşmasının uygulanması için AET ülkeleri nezdinde teşebbüse geçilmesini istedi.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın imzasıyla gönderilen telgraflarda; Ankara Anlaşmasının 12. maddesi ile 1970'te imzalanan katma protokolün 36. maddesinin, Türk vatandaşlarına 1 Aralık 1986 tarihinden itibaren AET ülkelerinde serbest dolaşım hakkı tanıdığı hatırlatılarak, "Uluslararası anlaşmaların eksiksiz uygulanması uluslararası hukuk anlayışının temelidir" denildi.

Telgraflarda ayrıca, aksine alınan kararların, uluslararası ilişkilere gölge düşüreceği de vurgulanarak, "Türk işçi hareketi, bu haksızlık karşısında hür dünya işçi hareketini yanında görmek istemektedir" denildi.

13 Aralık 1986 ÖZAL'IN BASIN TOPLANTISI VE TÜRK-İŞ'İN TEPKİSİ

13 Aralık 1986 Cumartesi günü Başbakan Turgut Özal, düzenlediği basın toplantısında işçi konularına da kısaca değiniyor ve "1987'de işçi ücretlerine yüzde 40 zam yaparak, enflasyonun üzerinde ücret artışı vermeye devam edeceğiz." diyordu.

Başbakanın bu sözlerine karşı Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, gazetecilerin sorularını cevaplandırırken şu görüşlere yer veriyordu:

"1984, 85 ve 86 yıllarında yılbaşlarında ilan edilen enflasyon tahminleriyle, yıl sonlarında gerçekleşen enflasyon oranı arasında büyük farklılıklar olmuş ve işçilerin reel ücretleri giderek gerilemiştir.

Sayın Başbakanın 1987'de yüzde 40 ücret artışından bahsetmesi, iki şekilde değerlendirilebilir.

Birincisi, 1987 yılında enflasyonun çok yüksek olma ihtimalinin mevcudiyeti, diğeri ise Türk-İş Genel Kurulundan önce işçi kesimine hoş görünmenin gayretidir.

Eğer, Sayın Başbakan yüzde 40 ücret artışıyla işçi sorunlarının sona ereceği gibi bir düşünceye sahipse, gerçekten işçiyi henüz tanıma fırsatı bulamamıştır.

Kaldı ki; Devlet Bakanı Kâzım Oksay'ın basın toplantısından sonra yaptığı açıklamada bu zammın yüzde 20 olarak iki kademe verileceğini söylemesi, işin ciddiyetini (!) ortaya koymaya yeterlidir."

KOOP-İŞ 10. GENEL KURULU...



AHMET BALAMAN yeniden

Genel Başkanlığa getirildi.

Türkiye Kooperatif ve Büro İşçileri Sendikası KOOP-İŞ'in 10. Genel Kurulu Ankara'da yapıldı.

Sendikanın Genel Başkanlığına Ahmet Balaman, Genel Sekreterliğine Ahmet Güven, Genel Mali Sekreterliğine Hüseyin Gözüaçık yeniden getirilirken; yeni kurulan Genel Teşkilatlandırma ve Eğitim Sekreterliğine de Ziya Ustaoglu seçildi.

Türk-İş Genel Sekreteri M. Sadık Şide'nin Divan Başkanlığı yaptığı toplantıyı bir konuşmayla açan Balaman, Türk sendikacılık hareketinin tarihi, bugünlere gelişi ve şu anda içinde bulunduğu sıkıntıları anlatan konuşmasını özetle şöyle sürdürdü:

"113 yıl önce başlayan çalışma hayatı ile ilgili düzenlemeler, aradan bunca yıl geçmesine rağmen ne yazık ki bugün de aynı sıkıntılarla devam etmektedir.

Bunda biz sendikacıların da sorumluluğumuz büyüktür. Hepinizin bildiği gibi 12 Eylül öncesi ülkemizde her türlü sendikal hakka sahip olmamıza ve serbest toplu pazarlık imkanlarını elde etmiş olmamıza rağmen, haklarımıza sahip çıkmasını ve korumasını bece-



Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mürkerrem Taşçıoğlu

remedik.

20 kişilik bir derneğin başkanı kendisini ülkenin başbakanı zanneder oldu. Birgün çatının kafamıza çökeceğinin hesabı ya-

pılmadı, sorumluluk duyguları paylaşılmadı. Bazı sorumsuz kişiler sorumluluk çizgisinin dışına çıkarak meseleyi siyasal ideolojiye dönüştürdü. Sahip olunan hakların korunup kollanması bir tarafa itildi ve işin acı ve gerçek olan tarafı birgün gelip bu hakların elimizden alınacağının hiç hesabı yapılmadı. İşte onun için bugün yaşanan sıkıntılarda payımızın olduğunu söylüyor ve acı da olsa gerçeğin itiraf edilmesi gerektiğini dile getiriyorum."

Toplantıya katılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mürkerrem Taşçıoğlu ise şunları söyledi:

"İşçimizin ve sendikacılarımızın içinde bulunduğu sıkıntıları biliyoruz. Bunun çarelerini arıyoruz. Meseleleri karşılıklı diyaloglarla, devletin imkanlarının elverdiği ölçüde çözeceğiz.

Türkiye'de sendikal hak ve özgürlükler kısıtlanmıştır. Yasaklar vardır. Demokrasinin vazgeçilmez koşulları sayılan çağdaş demokratik haklar korunmalı ve bu konuda yasaklama olmamalıdır. Kimsenin gücü, bu kısıtlama ve yasaklamaların kaldırılmasını engelleyemez.

Yalnız bunların kaldırılmasının yerinin ve zamanının iyi hesaplanması gerekir. Asgari ücret konusunu da yılbaşından sonra ele alacağız.

Aileleriyle birlikte toplumun yüzde 40'ına varan işçilerimizin sorunlarına tüm imkanlarımızla çözüm bulacağımıza söz veriyorum."



Yapılan seçimler sonunda eski Yönetim Kurulu yeniden iş başına getirildi.

HUKUK

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU

Esas No. : 1986/9-74
Karar No. : 1986/779
Tarihi : 24.9.1986
İlgili Kanun : 2821 sayılı K. Mad. 9 14 ve Geçici 4
Özü : 2821 sayılı Sendikalar Kanununun yürürlüğe girdiği 7.3.1983 tarihinde sendika ve konfederasyonların genel kurul dışında zorunlu organlarında görevli olanlarda, 10 yıllık işçilik şartı aranmasına gerek bulunmamaktadır.

TARAFLAR arasındaki 2821 sayılı yasaya muhalefet davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Ankara 3. İş Mahkemesince davanın reddine dair verilen 8.8.1985 gün ve 85/543-638 sayılı kararın incelenmesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 8.10.1985 gün ve 1985/9912-9180 sayılı ilâmı ile; (...2821 sayılı ve 7.5.1983'te yürürlüğe giren Sendikalar Kanunu İşçiler ve İşverenler tarafından oluşturulan sendikalar ve konfederasyonların kuruluşu teşkilât, faaliyet ve denetlenmesine ilişkin yeni hükümler ve düzenlemeler getirmiştir. Bu arada genel kurul dışındaki zorunlu organlara seçilecek kimseler için uyulması zorunlu koşul ve nitelikler öngören hükümlere yer vermiştir. Bunlar arasında yer alan 9/5. maddesinde sendikaların, sendika şubelerinin ve konfederasyonların genel kurul dışındaki organlarının üyeliklerine aynı kişinin üst üste 4. olağan genel kurul dönemlerinde seçilebilecekleri sınırlamasını getirmiştir. Yine aynı maddenin devamında bu süre sonunda aradan bir olağan genel kurul toplanması için gereken süre geçmedikçe aynı kişinin bu organlara seçilmesi men edilmiştir. Bu genel kurula yasanın 2882 sayılı yasa ile değişik geçici 4/2. maddesinde bir istisna getirilmiş, bu hükümde yasanın yürürlüğe girdiği ta-

rihte sendika, sendika şubesi veya konfederasyonların genel kurul dışındaki zorunlu organlarına seçilmiş bulunanlardan statülerine bakılmaksızın az önce anılan 9/5. maddesi hükmüne göre 4 veya daha fazla olağan genel kurul dönemini dolduranlar için iki dönem daha seçilebilme hakkı tanınmıştır. Bu fıkranın ardından gelen fıkra hükmünde belirlendiği üzere Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bağlı bulundukları Kanunla kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı alanlardan genel kurul dışındaki organlarda görevli bulunanlar hariç 2. fıkra hükmü doğrudan doğruya Kanunun yürürlük tarihinde üst üste 4 veya daha fazla olağan genel kurul döneminde seçilmek suretiyle 9/5. maddesindeki tavan sınırını tamamen doldurmuş olanlara ilişkindir. Anılan yasa hükmünde «4 veya daha fazla olağan genel kurul dönemini dolduranlar» denmek suretiyle bu husus açık ve seçik olarak vurgulanmıştır.

Geçici 4/2. maddesindeki istisnai hükmü yasanın yürürlüğe girdiği tarihte 4 veya daha fazla genel kurul dönemini doldurmayanlar için uygulanması düşünülemez. Bu nedenle dava da söz konusu olan konfederasyon Genel Sekreteri için öncelikle bu 4 dönem şartının gerçekleşip gerçekleşmediğinin veya aynı madde-

nin 3. maddesi kapsamına girip girmediği için araştırılıp saptanmasında zorunluluk vardır.

Mahkemenin bu önemli araştırmayı yapmadan karar vermesi yanlıştır... gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmek, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemede önceki kararda direnilmiştir.

Temyiz Eden : Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcisi.

HUKUK GENEL KURUL KARARI :

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresince temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra gereği görüldü.

Direnme kararı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı vekili tarafından temyiz edildiği için öncelikle temyiz hakkı bulunup bulunmadığı sorunu üzerinde durulması gerekir.

7.11.1982 günlü, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 52. maddesinin dördüncü fıkrasında, sendikalar üzerinde Devletin idari ve mali denetiminin Kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 47. maddesi, bu anayasal buyruk doğrultusunda konuyu düzenlemiştir. Anılan madde de, devletin sendika ve konfederasyonlar üzerinde denetim yetkisine sahip olduğu belirtildikten sonra bu meslek kuruluşlarının yılda bir defa Maliye ve Çalışma Bakanlıklarınca denetlenmesi ve denetlemede, yönetim ve işleyişin Kanun ve tüzük hükümlerine uygun olup olmadığının incelenmesi öngörülmüştür.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Anayasa ve Yasanın yukarıda sözü edilen kurullarından aldığı yetkiye dayanarak yaptığı denetim sonunda (.....) İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun 24-25.12.1983 gününde yapılan genel kurulu toplantısında Genel Başkanlığa ve Genel Sekreterliğe seçilenlerin on yıl bilfiil işçilikleri bulunmadığını saptayarak durumu Ankara Valiliği ve Cumhuriyet Savcılığı kanalıyla İş Mahkemesine intikal ettirmiş-

tir. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, sendikaların gerek kuruluş aşamasında ve gerekse daha sonraki evrelerinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına sendikaların denetlenmesi konusunda geniş yetkiler tanımıştır. Anılan Yasanın bu doğrultudaki kuralları arasında yer alan 55. maddesinde «tüzük değişikliğinde, işlemlerde eksiklik veya Kanuna aykırı diğer hallerde de 6 ncı ve 54 üncü madde hükümleri uygulanır» denilerek, Bakanlık denetiminin yaptırımını da açık ve seçik bir biçimde gösterilmiştir. Bu hükümler uyarınca Bakanlığın, kuruluşu sırasındaki eksiklik ve aykırılıklarda olduğu gibi, kuruluştan sonraki sendikanın yönetim ve işleyişindeki aykırılıklar nedeniyle de sendika ya da üst kuruluşun faaliyetinin durdurulmasına ya da kapatılmasına karar verilmesini İş Mahkemesinden isteme yetkisi bulunduğu kuşkusuzdur. (.....) Konfederasyonu Genel Başkanlığına ve Genel Sekreterliğe seçilenler hakkında da Bakanlıkça yapılan işlem budur. Ancak Bakanlık, Sendikalar Kanunu'na aykırı görüldüğü durumu, doğrudan İş Mahkemesine intikal ettireceği yerde dolaylı olarak, yani Valilik ve Cumhuriyet Savcılığı kanalıyla bu yetkisini kullanmıştır. «Müdahale dilekçesi» adı altında başvurmakla da Bakanlık, işin bizzat takipçisi olduğunu kanıtlamıştır.

Yukarıdan beri yapılan bu açıklamalardan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın davada müdahil olarak değil, davacı sıfatıyla yer aldığının kabul edilmesi gerektiği sonucu çıkmaktadır. Dilekçede «müdahil» sözünün kullanılması bu hukuki duruma etkili görülmemiştir. Bu nedenle Bakanlığın direnme kararını temyiz hakkı bulunduğu kabul edilmelidir. Görüşmeler sırasında bir kısım üyeler, davanın Cumhuriyet Savcılığı tarafından açıldığını, Bakanlığın ise olaydaki yetki ve görevleri nedeniyle asli müdahil olarak işbu davada yer aldığını, bunun sonucu olarak da davacı sıfatıyla değil, asli müdahil olarak temyiz hakkının bulunduğu ileri sürmüşlerse de, çoğunluk yukarıda ayrıntılı biçimde açıklanan nedenlerle bu görüşe katılmamıştır. Bu durum karşısında müdahalenin niteliği ve müdahilin temyiz hakkı konularının tartışılmasına gerek kalmamıştır.

2821 sayılı Sendikalar Kanunu, bir yandan on yıl işçilik koşulunu aramakla sendika yöneticilerinin daha deneyimli olmasını, diğer yandan seçilebilme süresini, sınırlamakla da yönetici diktatörlüğünü önlemeyi amaçlamıştır. Ancak bu kurallarını hemen yürürlüğe girmesiyle uygulamada karşılaşılabilecek güçlükler gözetilerek, Ya.ada geçiş dönemi için ayrı kurallara yer verilmiştir. Geçici 4. maddenin konuya ilişkin ayrı kuralları içeren 2822 sayılı Yasa ile değişik ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrası şöyledir: «Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sendika, sendika şubesi veya konfederasyonların genel kurulları dışındaki organlarına seçilmiş bulunanlardan, statülerine bakılmaksızın 9 uncu maddenin beşinci fıkrası hükmüne göre dört veya daha fazla olağan genel kurul dönemini dolduranlar iki dönem daha seçilebilirler». Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bağlı bulundukları Kanunla kurulu kurum veya sendikalardan yaşlılık, emeklilik veya malüullük aylığı almakta olanlardan sendika, sendika şubesi veya konfederasyonların genel kurulları dışındaki organlarında görevli bulunanlardan dört olağan genel kurul dönemini dolduruncaya kadar ve ayrıca iki olağan genel kurul dönemi daha seçilebilirler».

Görüldüğü gibi geçici, 4. maddenin ikinci fıkrasında, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte dört ya da daha fazla olağan genel kurul dönemini dolduranlara iki dönem daha seçilebilme olanağı tanınmıştır. On yıllık işçilikleri bulunmasa dahi bu gruba girenler aynı hakka sahiptirler. Çünkü, fıkradaki «statülerine bakılmaksızın» deyimi, on yıllık bilfiil çalışma koşulunun aranmayacağı anlamına gelmektedir. Geçici 4. maddenin üçüncü fıkrasında, istisnai durumun daha da genişletildiği gözlenmektedir. Gerçekten bu fıkranın kapsamına giren kimselerin; Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte henüz dört olağan genel kurul dönemini dolduramışlarsa, dört olağan genel kurul dönemini dolduruncaya kadar ve ayrıca iki olağan genel kurul dönemi daha seçilebilme imkânı vardır.

Açıklanan bu nedenlerle (.....) Konfederasyonu genel kurulunda Genel Başkanlığa ve Genel Sekreterliğe getirilenlerin geçici 4.

maddenin ikinci fıkrasında öngörülen dört dönem koşulunu gerçekleştirip gerçekleştirmediklerinin ya da üçüncü fıkrası kapsamına girip girmediklerinin araştırılmasında zorunluk vardır. Şayet söz konusu kişilerin geçici 4. madde kapsamı dışında kaldıkları anlaşılabilecek olursa, Anayasa'nın 51/7. ve 2821 sayılı Kanunun değişik 14/14. maddelerinde öngörülen on yıl bilfiil işçi olarak çalışmış olma koşulunun aranması gerekir. O halde bu maddi ve hukuki olgular gözönünde tutulmaksızın verilen kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan, direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının yukarıda ve Özel Daire bozma kararında açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 24.9.1986 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

KÖŞEMDEN

(Devam)

ne yol açmıştır. Türk-İş'in genel kurulu bir seçme ve seçilme arenası olmaktan daha çok, çalışanların çok yönlü sorunlarıyla ilgili karar alınacak ve uygulamaya direktifi verilecek bir merci olmalıdır. Türk-İş tarihinde ilk defa siyasi tartışmalar bir tarafa itilerek Başbakanın şahsında bir zihniyetle mücadele görüşü paylaşılmaktadır. Hedef belli iken mücadeleyi saptırmak ve kamuoyunu yanlış yönlendirmek, mantıksızlığın en büyüğüdür. Genel kurulun önceden amaçlanmış, planlanmış ve belli ölçülerde yönlendirilmiş bir takım düşüncelerle yozlaştırılması söz konusu olamaz.

Türk-İş Genel Kurulu herşeye rağmen aklın, mantığın ve tutarlı davranışın yeni bir örneğini sergileyecektir. Türk-İş Genel Kurulu maceracılar, istikrarsızlara pirim vermeyecek ve akılcılığın galebesiyle sonuçlanacaktır. Türk-İş Genel Kurulunda elbette eleştiriler olacak, bu eleştiriler gerektiği şekilde cevaplandırılacak ve sonunda hisler değil gerçekler galip çıkacaktır. Türk-İş Genel Kurulu, ayırmıcılara değil, bütünleştiricilere ve kamuoyunu iyi değerlendirerek sıkıntıları akılcı yünden çözecekleri ihtiyacı duymaktadır.

Genel Kurulun aziz milletimize en yüce değer olan emeğin değerli temsilcilerine, Türk-İş topluluğuna hayırlı ve uğurlu olmasını gönülden diliyorum.



GENEL KURULA DOĞRU

Kısa adı Türk-İş olan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Aralık Ayının son haftasında yeni bir genel kurul daha akdedecek, sorunları tartışacak ve yeni yöneticilerini seçerek çalışmalarını tamamlayacaktır. Emek kesiminin bu en büyük ve en yüce kuruluşu, kabul edilmelidir ki demokratik geleneğini korumakta, demokrasiyi kalıcı ve sürekli kılabilmek için kendi içindeki demokrasi anlayışını koruyarak geliştirmektedir. Türk-İş'i Türk-İş yapan da aslında bu özelliğidir. Sendika içi demokrasi kayıtsız şartsız Türk-İş'e bağlı kuruluşlarda sürdürülmekte, gerektiğinde nöbetler değiştirilmekte, kuruluşların yönetimi yeni ellere bırakılmakta ve dışarıdan söylenenlere rağmen, yönetimde işbaşında kalanlar kendi teşkilatlarının güvenliğini koruyabildikleri için işbaşında kalabilmektedirler. Kurulduğu 1952 yılından günümüze kadar çeşitli sıkıntıları, parçalanmışlığın ortaya çıkardığı güçlükleri basiretle atlatmasını bilen Türk-İş topluluğu, bu yeni genel kurula giderken de acımasız eleştirilerin muhatabı olmakta, sıkıntılarla karşı karşıya bulunmakta, özellikle demokrasinin içinde bulunduğu sıkıntılardan belli ölçüde etkilenecek yeni bir mücadele atmosferi içinde yoluna devam etmektedir.

Türk-İş, çağdaş ve batılı manada bir demokrasinin ülkemizde yerleşebilmesi ve bu demokrasinin kalıcı ve sürekli hale getirilebilmesi için üç yıldır gerçekten insan takatının üstünde çalışmalar planlamış, realize etmiş ve uygulama alanına koymuştur. Türk-İş'in yapabildikleri, yapamadıkları genel kurulda ayırtılarıyla ortaya konulacaktır.

Türk-İş, kanun yapıcı, kanun koyucu ve kanunları kendi isteği doğrultusunda değiştirici bir yetkiye sahip değildir. Bilinmesi gereken en önemli nokta budur. Anayasa ve yasalar hazırlanırken Türk-İş uyarıcılık görevini bana göre eksiksiz yerine getirmiş, ilgili ve yetkilileri zamanında uyarmış, sorumluluk çizgisinden sapmamış, devletin ve milletin müşterek menfaatlerini dikkate alarak çalışmalarını sürdürmüştür.

Türk-İş'in Anayasa hazırlanırken ileri sürdüğü görüşlerin haklılığı, bugün çok daha iyi anlaşılacak-

ta ve Anayasa tartışmalarına sebebiyet vermektedir. Anayasada değişikliğin belli prosedürleri ve zamanla bağlı kuralları vardır. Ülkenin içinde bulunduğu durum, bir Anayasa değişikliğini istenildiği anda mümkün kılacak şartları ihtiva ediyor mu, etmiyor mu onun değerlendirilmesi, okuyan, okuduğunu anlayabilen ve Türkiye'nin şartlarını iyi değerlendirebilen herkesin takdir ve izanına kalmıştır. Değişiklik istemek başka şey, değişikliği gerçekleştirebilmek çok daha başka şeydir. Anayasa değişikliği, şartları oluşunca gerçekleştirilebilecek bir husustur. Oysa yasalarda değişiklik daha kolay, daha zamanlaması iyi yapılmış mümkün olabilecek bir husustur. Anayasa ve yasa değişikliğini ise, bildiği üzere parlamento yapacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına atanan Sayın TAŞÇIOĞLU yasaklarla ilgili düşüncelerini çeşitli kongrelerde açıklıkla ortaya koymaktadır. TAŞÇIOĞLU'nun konuşmalarında katıldığımız, katılmadığımız taraflar vardır. Sayın Bakanla demokrasi anlayışında ve yasalar konusunda mutabıkız. Şartları değerlendirmede kendisiyle aynı fikirde olmadığımızı belirtmek ve zaman planlamasını daha akılcı ve gerçekçi olarak değerlendirmede değişik düşünce tarzımız vardır. Yasaklı demokrasi olmayacağına, işçi hak ve özgürlüklerinde yapılan çağ dışı kısıtlamalarda mutabakat meydana geldiğine göre, konuyu süratle ele almak ve parlamentoya yasa değişikliklerini iktidar olarak götürmek, çalışma barışına yapılabilecek en büyük hizmettir. Düne kadar aynı bakanlıktan bu değerlendirmeleri, bırakın kamuoyunda işitmeyi söylentisine bile rastlayamıyorduk. Madem ki bakanlık bu anlayışını Sayın Bakan'ın şahsında değiştirmiş ve Türk-İş'in görüşlerini paylaşmaya başlamıştır, o halde yapılacak iş uzun uzun laf üretmekten vaz geçip hizmet üretmektir.

Ancak, Türk-İş Kongresinin bir seçim alanı haline gelmesini isteyenler, diyebiliriz ki bu emellerinde bir ölçüde muvaffak olmuşlardır. Türk basınında çıkan haberler bir yıl öncesinden başlatılan haksız eleştirilerin, yanlış düşünce tarzının simgelenmesi-

◆ (Devamı Yan Sayfada)

BAKAN TAŞÇIOĞLU, TÜRK-İŞ'İ ZİYARET ETTİ



Yaklaşık iki ay kadar önce yeni görevine başlayan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükkerrem Taşcıoğlu, 11 Aralık Perşembe günü TÜRK-İŞ Genel Başkanını ziyaret etti.

Berberinde ANAP Millet Meclisi Grup Başkanvekili Haydar Özalp, ANAP İstanbul Milletvekili İmren Aykut ve Bakanlık Müsteşar Vekili Tuğrul Açar olduğu halde TÜRK-İŞ'e gelen Bakan Taşcıoğlu "Sayın TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, yeni bakanlık görevime başla-

dıktan hemen sonra beni tebri-ke gelmişlerdi. Elde olmayan sebeplerle geç kalmış olmakla beraber, kendilerine iadeyi ziyarete bulunuyorum." dedi.

BAKLAVA TEPŞİSİ

Alışılının dışında, ziyareti sırasında çiçekle değil, bir tepsi baklavayla geldiğini söyleyen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükkerrem Taşcıoğlu, "TÜRK-İŞ'e baklavayla gelmemin başlıca sebebi, Sayın Başkan ve arkadaşlarıyla tatlı yiyip tatlı ko-

nuşmak içindir." şeklinde bir espri yaptı ve bundan sonra TÜRK-İŞ/Hükümet diyalogunun arzulan biçimde gelişip devam ettirileceğini söyledi. Bakan, çalışma hayatını ilgilendiren ve şikayet konusu edilen yasaların değiştirilmesi için böyle diyaloglara ihtiyaç duyduklarını ve gereken değişikliklerin zamanı geldiğinde yapılacağını, bu sözlerinin ise bir teminat olarak kabul edilmesini istedi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz da, yasalardaki şikayetlerin devam eden uygulamalarla belirginleştiğini ve gerekli değişiklikte gecikmenin mahzurlarına işaret ederek;

"İstediğimiz değişikliklerin gerçekleştirilmesinde daha fazla gecikilmemelidir. Biz, parlamenter demokrasiye ve hür sendikacılığa 34 yıldan beri gönülden inanmış bir kuruluştuk. Tek isteğimiz, eğer bu ülke demokrasiyle yönetiliyorsa, ILO ilkeleri doğrultusundaki haklarımızın tesliminden ibaret tir." dedi.

TEZ-KOOP-İŞ SENDİKASI BEŞYÜZ ÜYESİNİ DAHA KONUT SAHİBİ YAPIYOR

Tez-Koop-İş Sendikası 1979 yılında başlattığı Yapı Kooperatifçiliği çalışmalarını başarıyla sürdürüyor.

Geçtiğimiz ay içerisinde 224 Tez-Koop-İş üyesinin ortak olduğu Kooperatifin inşaatlarını tamamlayıp üyelerine teslim eden Tez-Koop-İş Sendikası, yine Kent-Koop. bünyesi içerisinde kurmuş olduğu S.S. 17 No'lu Tez-Koop-İş Batıkent Konut Yapı Kooperatifinin de temelini attı.

Temel atma törenine Türk-İş Genel Başkanı Şevket YILMAZ, Kent-Koop. Genel Başkanı Murat KARAYALÇIN da katıldı. Törende bir konuşma yapan Şevket YILMAZ; Tez-Koop-İş Sendikasının üyelerine sağlamış olduğu bu imkandan gurur duyduğunu belirterek şunları söyledi: "Konut problemi Türkiye'nin en başta ge-



len temel sorunları arasındadır. Dar ve Sabit gelirli işçilerin kendi olanakları ile ev sahibi olabilmeleri hayal olmuştur. Bu nedenle Kent-Koop'un ve dolayısıyla sendikamız Tez-Koop-İş'in bu etkin çalışmaları nedeniyle büyük mutluluk duyuyorum.

Tez-Koop-İş Sendikasının Kent-Koop ile sürdürdüğü kooperatifçilik çalışmalarının diğer sendikalarımızda da yaygınlaşması en

büyük temennimdir."

Törende daha sonra Kent-Koop Genel Başkanı Murat KARAYALÇIN, Tez-Koop-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan GÜRBÜZ, Kent-Koop Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Sendikamızın Genel Eğitim Sekreteri Hikmet AKSOY ile Kooperatif Başkanı Muhlis KARSALI da ortaklarına hitaben birer konuşma yaptılar.

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KÖNFEDERASYONU

GENEL MERKEZ :

Bayındır Sokak No: 10 YENİŞEHİR/ANKARA

TÜRK-İŞ BÖLGE TEMSİLCİLİKLERİ

1. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

İnönü Cad. No : 28/4

Tel : 143 50 62 - 145 66 85 - 145 59 96

80090 - Taksim/İSTANBUL

Temsilci : Vahap GÜVENÇ

2. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Sakarya Cad. Birlik Han Kat: 6 Dai.: 18

Tel : 13 164 26130 - ESKİŞEHİR

Temsilci : Yüksel TÜREMİŞ

3. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Şair Eşref Blv. E. Kredi Ap. A Bl.

No: 100/31

Tel: 21 16 64 35220 - İZMİR

Temsilci : Orhan Demir SORUÇ

4. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

İnönü Cad. Semih İş Hanı No: 3/3

Tel : 15 267 01010 - ADANA

Temsilci : H. Kaya ELBEK

5. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Eski Belediye Sk. Selçuk İşhanı

No: 4/407

Tel: 129 91 P.K. 16 58030 - SİVAS

Temsilci : İsmet UYGUN

6. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Eski Belediye Binası

Tel: 183 41 55030 - SAMSUN

Temsilci : Erdoğan GÜMÜŞEL

7. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Ofis Cad. Kasaplar Durağı Kristal Ap.

No: 4 Kat: 1

Tel: 124 90 21100 - DİYARBAKIR

Temsilci : M. Fahri ALTUNKALEM

8. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Osmanгази Cad. Birinci Ersan

İşhanı Kat: 5 No: 29

Tel: 164 75 BURSA

Temsilci : Mehmet KANCA

TÜRK-İŞ EĞİTİM SİTESİ

P.K. 171

Tel: 123 69 Atakum - SAMSUN

İdare Müdürü : Kadir TOPUZ

ÖZAL İKTİDARINI ATATÜRK'e ŞİKAYET...

14. Genel Kurul'da Anıt Kabir'i ziyaret edecek TÜRK-İŞ Heyeti adına
Şevket Yılmaz'ın Anıt Kabir Özel Defteri'ne yazacağı metin:

ATAM,

22.12.1986

İlke ve ideallerinin bekçiliğini, savunuculuğunu her türlü düşüncenin üzerinde tutan; Türk halkının mutluluğu ve bağımsızlığının ancak bu ilke ve ideallerin korunmasıyla mümkün olacağına inanan Türk işçileri, bir kez daha senin manevi huzurunda saygı ile eğilmektedir.

Türk - İş 14. Genel Kurulunu oluşturan ve 2 milyon işçiyi temsil eden delegeler adına, çağdaş işçi haklarının elimizden alınması nedeniyle Demokratik yollardan sürdürdüğümüz mücadelemizde en büyük güç kaynağımız, senin en güzel ifadenle " Damarlarımızda taşıdığımız asil kan " olmaktadır.

Kurduğun Türkiye Cumhuriyetinin sonsuza kadar yaşatılabilmesi için işçiler olarak üzerimize düşen görevi eksiksiz yerine getirirken, bugüne kadar kurulmuş hükümetler bakımından işçi kesimine karşı duyarsızlığı ve cepheciliği ile hatırlanacak bir hükümete muhatap olmanın üzüntüsünü ve acısını da taşıdığımızı arz etmeyi görev sayıyoruz.

Türk Milleti ve onun ayrılmaz parçası olan Türk işçileri, minnet ve şükran duygularını bu vesile ile bir kez daha ifade etmeyi borç bilir.

Derin Saygılarımızla

TÜRK-İŞ 14. GENEL KURULUNU
TEMSİLEN
Genel Başkan
Şevket YILMAZ